

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

Актуально

Арве ХАНСЕН: росію треба судити в Гаазі вже зараз!

▶ СТОР. 5

Екоскандал

Промислова зона проти заказника... Хто кого?

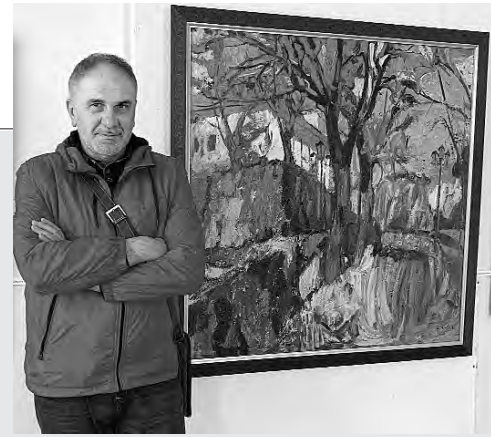
▶ СТОР. 9

Виставка

«Знак кольору»

▶ СТОР. 10

№ 51 (8068)

СУБОТА, 11 БЕРЕЗНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Найбільший у світі Кобзар підняв прапор Перемоги

Величезний прапор України замайорів над Дніпром у руці найбільшого пам'ятника Тарасові Шевченку в світі — разом з п'єдесталом він сягає майже 18 метрів.

До дня народження Кобзаря в парку імені Шевченка відбувся культурно-патріотичний захід за участі творчих колективів. Наприклад, учні Україно-американського ліцею та учні школи № 23 декламували найвідоміші вірші поета, зокрема й «Заповіт».

«Упродовж цієї події простежувалося відчуття незламності. Тарас Шевченко тримає в руці наш символ незламності — національний прапор. Він майорить так, що його видно з різних куточків міста», — наголосила організатор Ірина Зозуля.

Поклали квіти також і до пам'ятника молодому Шевченку в центрі міста. Тут зібралися активісти, небайдужі громадяни, представники духовенства та влади.

▶ СТОР. 2

Володимир Зеленський та Санна Марін вшанували пам'ять «Да Вінчі»

Президент Володимир Зеленський та Прем'єр-міністр Фінляндії Санна Марін вшанували у Михайлівському соборі пам'ять загиблого Героя України Дмитра Коцюбайла «Да Вінчі», із яким у п'ятницю прощалися в Києві. Також Володимир Зеленський та Санна Марін поклали квіти до Стіни пам'яті загиблих за Україну.

Це вже другий візит прем'єрки Фінляндії до України з початку повномасштабного вторгнення росії.

Бельгія визнала Голодомор геноцидом

Учора Палата представників Бельгії проголосувала за визнання Голодомору геноцидом українського народу. Президент Володимир Зеленський подякував бельгійським парламентаріям за це рішення. «Історичне голосування в Палаті представників Бельгії: іще одна держава визнала Голодомор 1932-33 років геноцидом українського народу. Дякую Бельгії за це важливе для кожного українця рішення, за цей глибоко символічний сьогодні крок», — написав Глава держави у Твіттері.

Останніми місяцями процес визнання Голодомору геноцидом українського народу значно активізувався. Зокрема, 1 лютого таке рішення ухвалив парламент Болгарії, 15 грудня 2022 року — Європарламент, а 30 листопада 2022 року — Бундестаг.

«Важливе рішення з відновлення історичної справедливості для України та українців!» — прокоментувала це рішення Заступниця Голови Верховної Ради Олена Кондратюк і додала, що не раз, як Віцеспікерка Верховної Ради, порушувала необхідність ухвалення цієї резолюції на зустрічах із бельгійськими парламентаріями у Брюсселі та на різних міжнародних платформах, зокрема, із Головою Палати представників Бельгії пані Еліан Тільйо.

На знімку: вшанування біля пам'ятника молодому Шевченку в центрі міста.

Фото Дніпропетровських ОВА та облради Дніпровської та Криворізької міськрад.

ПОДІЇ

Японія допоможе відбудувати критичну інфраструктуру

Уряд Японії надасть майже 170 мільйонів доларів США (22,44 мільярда єн) на проекти екстреного відновлення, зокрема на відбудову критичної інфраструктури, необхідної для повернення українців додому та розвитку економіки. Відповідну Грантову угоду підписали Віце-прем'єр-міністр з відновлення України — міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков та Джунічі Ямада, виконавчий Старший віце-президент Японського агентства міжнародного співробітництва (JICA), яке координує офіційну допомогу Уряду Японії іншим державам. «Це дасть можливість забезпечити базові потреби українців, необхідні для повернення додому та підтримати економіку», — прокоментував Олександр Кубраков, повідомляє прес-служба Міністерства інфраструктури.

Також домовленість передбачає інструменти контролю за прозорістю та ефективністю використання коштів.

Відкрито музичну кафедру ЮНЕСКО

У Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського урочисто відкрито першу у світі музичну кафедру ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру».

Саме відкриття приурочили до дня народження нашого Кобзаря, а з нагоди такої події на Майдані Незалежності відбувся концерт симфонічного оркестру «Київ-Класик» під орудою керівника цієї новоствореної кафедри, Артиста ЮНЕСКО в ім'я миру Германа Макаренка. У програмі звучали гімн України та гімн Європи — фрагмент «Оди до радості» Людвіга ван Бетховена, інші визначні світові музичні твори.

▶ СТОР. 4

Підпишіться на наші Facebook: <https://www.facebook.com/GolosUkraine>
Telegram-канал: <https://t.me/GolosUkraine>
Twitter: https://twitter.com/Golos_Ukraine
аби отримувати інформацію про події в Україні та світі виключно з достовірних джерел.

КОРОТКО

■ В одному із сіл Івано-Франківської територіальної громади невдовзі постане новий житловий комплекс. Це 12 п'ятиповерхових будинків для внутрішньо переміщених осіб. Кошти на цей проект міська рада отримала від Євросоюзу, **повідомляє наш власкор Людмила СТРАЖНИК.**

■ На Закарпатті СБУ оголосила про підозру чоловікові, який закликав до захоплення державної влади. До протиправної діяльності причетний 45-річний мешканець міста Виноградів Берегівського району, **інформує наш власкор Василь НИТКА.**

Через війну припинило роботу майже 35% тепличних господарств — Український клуб аграрного бізнесу

Віцеспікерка Олена Кондратюк зустрілася з депутатами Парламенту Словаччини: Повернення викрадених українських дітей з російської неволі — наше спільне завдання

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк зустрілася із делегацією депутатів Національної Ради Словаччійської Республіки на чолі із пані Монікою Козеловою (на знімку).

Депутатки, за словами Віцеспікерки, приїхали в Україну вперше і сьогодні відчули та почули, що таке масовий ракетний обстріл росією Києва та України.

Словацькі парламентарки представляють різні комітети Національної Ради: з безпеки, гуманітарної політики, ЗМІ та культури. Під час зустрічі було порушено низку питань, важливих для подальшої співпраці обох парламентів.

Зокрема, Заступниця Голови Верховної Ради акцентувала увагу колежанок на важких гуманітарних викликах, з якими зіткнулася Україна внаслідок російської агресії.

«За останніми верифікованими даними Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця, росія викрала і вивезла 16226 українських дітей, що є прямою ознакою геноциду. Їх примусово всиновлюють, змушують відмовлятися від української ідентичності», —

розповіла Олена Кондратюк.

Словацькі депутатки своєю чергою розповіли, що допомагають Україні не лише політично, а й прихистили українських жінок та дітей у своїх домівках.

«Вони також привезли із собою картину Маленький Принц, присвячену українським дітям, яку власноруч намалювала пані Моніка. Дуже їй вдячна за це! Ми говорили про те, що всі українські діти, викрадені росією, носять синьо-жовтий шеврон у своїх серцях, як Маленький Принц на цій картині», — зазначила Віцеспікерка Парламенту України.

Водночас вона наголосила, що для депутатів обох парламентів дуже важливо, щоб усіх українських дітей було повернуто з російської неволі додому.

«Це наше спільне завдання разом з усіма країнами ЄС і демократичного світу. Зокрема, ми обговорили необхідність офіційного засудження Парламентом Словаччини викрадення українських дітей», — підкреслила Олена Кондратюк.

Крім того, під час зустрічі сторони говорили й про підтримку створення міжнародного спецтрибуналу щодо злочину агресії росії проти України і виплати репарацій, аби справедливості для України була відновлена.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Більше фото тут — www.golos.com.ua

Документи на будівництво можна перевірити в «Дії»

На порталі «Дія» в електронному кабінеті «Моє будівництво» стала доступною функція перевірки статусу документів у сфері будівництва. Про це повідомила голова Комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олена Шуляк.

«Усі документи, в яких людина вказана як замовник будівництва, відтепер можна переглянути на порталі «Дія» у кабінеті «Моє будівництво». Це ще один крок, який дасть змогу прибрати корупцію та бюрократію у сфері будівництва», — зазначила вона, додавши, що в електронному кабінеті відображаються всі документи незалежно від способу подання — через портал «Дія» чи ЦНАП.

Отже, відтепер з'явилася можливість переглянути в «Дії» коротку інформацію про документ, а також дізнатися статус його розгляду органами будівельного контролю. Користуватися розділом можуть фізичні та юридичні особи, які мають електронний підпис.

За словами О. Шуляк, у доступі є документи, які створені після липня 2020 року, коли почала працювати Єдина державна електронна система у сфері будівництва.

«З реалізацією законопроекту № 5655 ми зробимо нашу сферу будівництва зручною, цифровізованою, прозорою та без хабарів. Своєю чергою, наші населені пункти отримають шанс забути про незаконні і хаотичні забудови та знищення культурної спадщини», — наводить слова голови комітету сайт партії «Слуга народу».

Нагадаємо, Верховна Рада ухвалила в цілому законопроект № 5655 про реформу містобудування, яка спрямована на цифровізацію будівельного ринку в Україні, впровадження контролю та високої відповідальності за порушення. Реформі сприятиме якісній, прозорій та швидкій відбудові України, а також надасть можливість міжнародним партнерам, які долучаться до фінансування відбудови країни після війни, моніторити якість виконання робіт.

Вл. інф.

Важливо навіть у темні часи дарувати більше позитивних емоцій

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк разом зі своєю командою у День народження Кобзаря організувала поїздку вихованцям бучанського Пластового вишкольного центру до Національного музею Тараса Шевченка (на знімку). Це діти 7–11 років з постраждалих від російського вторгнення районів Київщини.

«Вийшов цілий квест — пригода у столичному метро на станції Університет, де ми з дітьми та їх супроводжуючими перечікували повітряну тривогу і слухали екскурсовода. А потім після відбою перекус та екскурсія залами музею Шевченка. Дітям сподобалося. Фоткали побачене, робили селфі, активно відповідали на запитання. Дізналися більше і побачили Шевченка з різних сторін, не лише як поета, але й талановитого художника, і навіть археолога», — написала на своїй сторінці у Фейсбуці Олена Кондратюк.

Одну деталь зазначила вона: в музеї на час повномасштабного вторгнення виставлені копії експонатів. Бо треба вберегти свою культурну спадщину для цього і наступних поколінь.

«Нам, дорослим, дуже важливо, навіть у такі непевні й темні часи, дарувати дітям більше світла, можливостей для пізнання нового та позитивних емоцій! Ми не повинні дозволити росії відібрати відчуття дитинства у наших дітей», — додала Заступниця Голови Верховної Ради.

Фото зі сторінки Олени Кондратюк у Фейсбуці.

Найбільший у світі Кобзар підняв прапор Перемоги

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Такі акції проводимо щороку: і на день народження, і на роковини Шевченка. У театрі ставимо концерти і вистави за його творчістю. Дуже радий, що попри війну люди все-таки знаходять час, щоб прийти і вшанувати Великого Кобзаря», — каже народний артист України Василь Крачковський.

Дуже зворушливо зачитала свою улюблену баладу «Тополя» актриса Наталя Гаврикова. А для студента Назара, який приходить до монумента щороку, найближчим твором є вірш «Холодний Яр».

Учасники підкреслили, що Шевченко став символом свободи, боротьби за становлення української нації. Кобзар заклав розуміння, що за волю треба боротися. Нині Україна здобуває свою незалеж-

ність, відбиваючи російську навалу. І слова Кобзаря на це надихають.

«І на оновленій землі, врага не буде, супостата, а буде син, і буде мати, і будуть люде на землі!.. І Перемога також буде!», — зацентрував заступник голови обласної ради Андрій Соколов.

А у Кривому Розі під час вшанування пам'яті Великого Кобзаря учасники зазначили, що навіть через 209 років після дня народження поета живе його слово, слово великої, непогасної любові до свого народу, його долі, до своєї землі.

«Сьогодні ми відчуваємо неабияку роль Шевченка в єднанні українців, яка не тільки збереглася, а й посилюється. У цей час, коли в Україні триває війна, наші люди об'єдналися, стали на захист держави та виборю-

ють право на вільне життя. Слова поета відроджують національну свідомість, надихають на бо-

ротьбу, а наша доблесна армія виконує пророцтво

Шевченка — знищує ворога на українській землі. Віримо, що в нашій рідній Україні настане мир, і ми знову станемо на шлях розвитку і подальшого процвітання, як того хотів Тарас Шевченко й заповідав це нам!», — підкреслив в. о. міського голови Юрій Вілкул.

І тут, мабуть, слід згадати, що саме книжки Кобзаря — як найнебезпечнішу для себе, смертельну зброю — окупанти намагаються спалювати першочергово. Вважаючи, що в такий спосіб знищують славу та гідність українців. Але правда все одно впливає і Перемога за наших нащадків буде обов'язково.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпропетровська область.

На знімку: прапор незламності у руках нащадків.

Фото Дніпровської міської ради.

Візит до Азербайджану наших парламентаріїв: попереду плідна співпраця і поглиблення дружніх відносин

Днями делегація народних депутатів Верховної Ради повернулася з Азербайджану, де українські парламентарії перебували з офіційним візитом.

Підсумовуючи результати відрядження, співолова групи з міжпарламентських зв'язків з Азербайджанською Республікою очільник делегації Володимир Крейденко відзначив високий рівень підтримки України і азербайджанським керівництвом, і бізнесом та громадськими організаціями.

— За час повномасштабного вторгнення РФ на нашу землю азербайджанська сторона вже надала Україні гуманітарної допомоги (продуктів, медикаментів та медичного обладнання) загальною вагою понад дві тисячі тонн на більш як 20 млн дол. США. Зокрема, 1 445,5 тонни — від уряду Азербайджану та 605,4 тонни — від населення, представників бізнесу та діаспорських організацій, — розповідає Володимир Крейденко. — Для доставки гуманітарної допомоги в Україну за рішенням керівництва Азербайджану було залучено азербайджанську авіакомпанію Silk Way, яка на безоплатній основі здійснила десять літако-вильотів.

Крім того, урядом Азербайджану виділено гуманітарну допомогу у вигляді електротехнічного обладнання, яке допомогло нам впоратися з наслідками російських бомбардувань енергетичних об'єктів. Так, за словами Воло-

димира Крейденка, у грудні 2022 року та в січні 2023-го в Україну було відправлено 50 силових трансформаторів та 50 генераторів, також до нашої країни було доставлено партію з 71 генератора, придбану азербайджанським бізнесом.

Під час свого візиту народні депутати України провели низку зустрічей із керівництвом Міллі Меджлісу, Робочої групи з міжпарламентських зв'язків Азербайджан—Україна Міллі Меджлісу, міністерства закордонних справ, міністерства цифрового розвитку і транспорту, державної нафтової компанії (SOCAR), торгово-промислової палати, а також з представниками бізнесу та благодійних громадських організацій Азербайджанської Республіки.

На цих зустрічах, зокрема, обговорювалося поглиблення співпраці в межах міжнародних організацій. Насамперед українська сторона закликала Азербайджанську Республіку зайняти більш принципову та активну позицію в засудженні протиправних дій Росії, зокрема в частині підтримки ініціатив України в рамках міжнародних організацій. Адже, як зазначив Володимир Крейденко, на жаль, за час війни України з російським агресором (починаючи з 2014 року) Азербайджан лише одного разу підтримав резолюцію Генасамблеї ООН «Територіальна цілісність України» (27.03.2014), у решті

голосувань за резолю-

ції ГА ООН, які засуджували дії Росії та підтримували Україну, представники Азербайджану участі не брали.

Також українські парламентарії запросили азербайджанську сторону долучитися до роботи Міжнародної Кримської платформи, зокрема її парламентського виміру, та підтримати на парламентському рівні ініціативу Президентом України формулу миру.

Під час зустрічі з керівництвом державної нафтової компанії Азербайджану (SOCAR) українські народні депутати висловили вдячність за надану Україні підтримку в умовах російської агресії. Нагадаємо, що на початковому етапі повномасштабних воєнних дій українська дочірня компанія державної нафтової компанії Азербайджану SOCAR Energy Ukraine безплатно надала 10 тис. літрів пального для забезпечення автопарку ДСНС України та служби швидкої невідкладної допомоги, а також на безоплатній основі забезпечувала палимним автомобілі з гуманітарним вантажем, які прямували з Туреччини до України.

Крім того, SOCAR Energy Ukraine фінансувала проект з відновлення школи в Ірпені, а благодійний фонд «SOCAR-Благо» зібрав 200 тис. грн для медичних закладів, які надають допомогу українському цивільному населенню, яке дістало поранення внаслідок воєнних дій.

На зустрічі було об-

говорено подальшу

участь SOCAR у проєктах з відновлення соціальної інфраструктури нашої держави. Володимир Крейденко наголосив, що за результатами візиту вдалося досягнути домовленостей з депутатами Міллі Меджлісу Азербайджану щодо здійснення ними офіційного візиту до України з метою ознайомлення з наслідками збройної агресії Росії, а також відвідання постраждалих від окупації регіонів України, адже від початку повномасштабного вторгнення збройних сил Росії на нашу територію азербайджанськими високопосадовцями України ще не відвідували. Крім того, на зустрічі з азербайджанськими колегами українські народні депутати обговорили сприяння парламенту Азербайджану в оздоровленні та реабілітації українських дітей, які постраждали в результаті збройної агресії Росії.

Під час візиту українські парламентарії також обговорили поточний стан та перспективи розвитку співпраці між нашими державами у сфері транспортної інфраструктури.

Наголошено на важливості участі України в регіональному і трансрегіональному транспортному співробітництві з метою зростання торгівлі і транспортування товарів у країні Центральної, Західної та Північної Європи та у зворотному напрямку. Члени української делегації висловили підтримку лідерству Азербай-

джанської Республіки щодо розвитку транскаспійського транспортного маршруту Європа—Азія («Середнього коридору»), що має пріоритетне значення як логістичний маршрут в обхід Росії. Був також обговорений досвід Азербайджану у відновленні інфраструктури після воєнних дій та проєкти транспортної інфраструктури, реалізовані на визволених територіях Карабаху.

За словами очільника делегації українських народних обранців Володимира Крейденка, під час зустрічей на офіційному рівні з керівництвом Азербайджанської Республіки також порушувалися питання співпраці між нашими державами щодо відбудови стратегічних об'єктів енергетичної інфраструктури України. Зокрема, щодо відновлення або побудови нафтопереробного заводу із залученням азербайджанських інвестицій; питання подальшого розвитку співробітництва в транспортній сфері в рамках ГУАМ; питання співпраці у сфері вищої освіти; а також — можливості отримання Верховною Радою України статусу спостерігача в Парламентській асамблеї тюркських держав (ТЮРКПА).

Співолова делегації Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Азербайджаном Володимир Крейденко під час візиту також зустрівся з азербайджанськими громадськими діячами і представниками бізнесу, які надають Україні найбільше гуманітарної допомоги у часи повномасштабного російського вторгнення, та відзначив їх подяками від Голови Верховної Ради України.

Підсумовуючи результати візиту української парламентської делегації до Азербайджану, Володимир Крейденко підкреслив, що дружні відносини між нашими державами лише зміцнюються, а співпраця у гуманітарній, економічній і фінансовій сферах продовжує динамічно розвиватися та має гарні перспективи до зростання.

За матеріалами прес-служби народного депутата Володимира Крейденка.

Фото надано прес-службою народного депутата.

У HOMEP

«Війна історій»

Володимир В'ятрович (на знімку) — народний депутат України, історик і політик представив свою нову книгу «Наша столітня. Короткі нариси про довгу війну».

Книгарня заповнена людьми, а всі примірники книжки автора розпродано. Його виступ, який можна також назвати і чудовою лекцією про сьогодні, минуле й майбутнє України, надихає.

За словами автора видання, багато політиків, військовиків кажуть, що не очікували такого жорстокого вторгнення від сусіда. Але уроки історії свідчать про те, що Росія завжди воювала з нами: як не фізично, то намагалась знищити як націю. І її агресія — тільки підтвердження історії. Думка про те, що мир з Росією може нам коштувати дорожче війни, — парадоксальна, але, як бачимо зараз, правдива.

Автор вважає: саме зараз світ має знати про нас як найбільше. Позиції України сильні як ніколи. Якщо ми спробуємо порівняти їх з тим, що було 100 років тому, і як світ нас тоді НЕ захищав... Зараз Україну знають, і це також завдяки культурі й мистецтву. В'ятрович каже про те, чому б у загальнонаціональному телемарафоні не виділити хоча б годину на день на українські освітні історичні передачі?

Історія важлива. Ми бачимо, як на тимчасово окупованих територіях Росіяни одразу знищують літературу, замінюють вчителів. Намагаються забрати собі нашу історію. Автор книжки каже, що цю війну можна назвати ще й «війною історій».

Багато цікавого ще висловив Володимир В'ятрович. Будемо читати про це в його книжках.

Олександр КЛИМЕНКО.
Фото автора.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

На Дніпропетровщині майже 2,5 тисячі мешканців шести сіл старостинського округу Глеуватської громади Криворіжжя зможуть обслуговуватися у реконструйованій місцевій амбулаторії. Функціонують дві палати денного стаціонару, стоматологічний кабінет, а у психолога пропонують кисневий коктейль, *дізнався наш власкор Володимир Рибальченко*

▶ КРОПИВНИЦЬКИЙ:

Власний хліб у селищі не випікали понад 30 років

Уперше за понад 30 років у Дмитрівській громаді Кропивницького району на Кіровоградщині почала працювати хлібопекарня.

Започаткована вкрай потрібна справа завдяки співпраці Дмитрівської сільської ради з програмою USAID «Добре». У рамках програми дмитрівці створили кооператив із переробки сільськогосподарської продукції «Зерносмак», одним із напрямків діяльності якого є випікання хліба.

«Добре відомо, що продукція населення на ринку часто має низьку конкурентоспроможність.

Тож розглядалися варіанти створення підприємства переробки такої сільгосппродукції. Хотілося започаткувати якусь справу, що мала б користь для сільської громади, а заодно — і прибутки», — розповів один із засновників кооперативу Олександр Кушов.

Від програми USAID «ДОБРЕ» кооператори отримали шість одиниць обладнання: просіювач, тістоміс, тістоформувальну машину, поділювач та машину для нарізки хліба. Піч, холодильне обладнання, форми, столи та тачі для хлібобулочних

виробів закупили власними силами.

У початковому асортименті хлібопекарні буде білий хліб вищого гатунку, хліб I та II гатунків та багети. У подальшому асортимент збільшуватимуть (здобу, булками, пиріжками тощо), щоб тишити споживачів смаковими якістьми, пообіцяли власники підприємства.

«Я щиро рада, що цей проект реалізували. Адже, незважаючи на війну, це ще один крок до розвитку території, створення нових робочих місць та збільшення надходжень до бюджету громади. Бажаю підприємцям налаго-

дити ринок збуту, мати достатньо клієнтів та розвитку кооперативної справи», — зазначила дмитрівський сільський голова Наталія Стиркуль.

Наступним кроком має стати відкриття цеху з виготовлення макаронних виробів.

Катерина МАТКО.
Петро МЕЛЬНИК.

На знімку: «Перший ароматний із хрумкою скоринкою хлібчик успішно випечений та представлений місцевим мешканцям», — повідомили Олександр і Галина Кушові.

Фото надано авторами.

Відкрито музичну кафедру ЮНЕСКО

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Сьогодні ми святкуємо опір і силу музики, яка може зробити нас ближчими і надихнути на відновлення. Я вдячна за цю ініціативу «Музика, освіта, наука — заради миру» і оркестру «Київ-Класик» за дивовижні відчуття, які вони нам подарували», — сказала під час відкриття кафедри представниця ЮНЕСКО в Україні К'яра Дещі Бардескі, яка на власні очі пересвідчилась, як нині потерпає від російської агресії наша країна, бо ж напередодні вночі Україна пережила одну з наймасштабніших атак біснусаго сусіда, а під час прес-конференції знову залунала тривога.

Утім, це не може зупинити нашу країну на шляху до миру. Тож ця перша в світі кафедра ЮНЕСКО у сфері музики є дуже важливою і не лише для підтримки, а й для відбудови після

війни. Бо, як зазначив Герман Макаренко завдяки цьому буде легше популяризувати українську культуру в Європі і світі та презентувати тим самим нашу країну.

Варто зазначити, що дату відкриття кафедри обрали не випадково. По-перше, це день народження символу української незламності, нашого дороговказу Тараса Шевченка, а, по-друге, саме цього дня, рік тому, відбулася містецька акція «Вільне небо/Free Sky». Коли Київ з усіх боків був оточений ворогом, на Майдані Незалежності Герман Макаренко з оркестром «Київ-Класик» заявив усьому світу, що українська культура

незламна. Пан Герман також розповів, у яких складних умовах доводилося готувати та подавати документи в штаб-квартиру ЮНЕСКО, коли багато установ не працювало. Утім усе позаду — кафедра є, і це ще один крок до того, щоб музика миру, що її транслюватиме Україна, дійшла до серця кожного мешканця вільного світу та лідерів країн і допомогла нам вистояти та перемогти.

Довідково
Нині у вищих та наукових закладах України створено і діють 10 кафедр ЮНЕСКО у галузях філософії людського спілкування, застосування інформаційних та комунікаційних технологій в освіті, превентивної освіти та соціальної політики, екології техногенних регіонів, крїбїології, прав людини і демократії. Тепер додалася й кафедра музики.

Марина КРИВДА.

▶ ЧЕРНІВЦІ:

Лікарня здобула престижну премію

Сторожинецька багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування здобула перемогу в премії Ukrainian Business Award — «Business of the year 2022». Про це повідомив голова Чернівецької обласної ради Олексій Бойко.

Оцінювали в UBA за такими критеріями: фінансування компанії (ліквідність, платоспроможність, прибутковість, імпорт та експорт); ринкова позиція (частка на ринку, темп зростання, сайт,

соціальні мережі, відгуки); фактори ризику компанії (зв'язки, судові справи, розслідування, борги, податкова інформація, ліцензії, сертифікати, дозволи).

Позитивна оцінка з кожного пункту вивела Сторожинецьку лікарню в переможці.

«Таке визнання є дуже важливим для нас. КНП «Сторожинецька БЛЛЛ» надає широкий спектр послуг та забезпечує якісну медичну допомогу за новітніми стандартами діаг-

ностики та лікування жителів громади. Наразі лікарня стрімко розвивається завдяки натхненній роботі професійної команди», — зазначив керівник установи Олександр Войцеховський.

Тим часом Миська дитяча лікарня та Центральна міська лікарня в Чернівцях отримали портативні зарядні станції від швейцарських благодійників.

Сергій СУЛИМА.

Фото прес-служби облради.

▶ ПОЛТАВА:

Об'єднало слово Ліни Костенко

У читальній залі бібліотеки-філії № 5 відбулася зустріч студентів фахового медико-фармацевтичного коледжу з колективом місцевого аматорського театру «Рубікон».

Її присвятили творчості видатної української поетеси Ліни Костенко. Особливістю згаданого театру є те, що всі актори

в ньому — люди поважного віку. Тож фактично зустрілися люди різних поколінь, яких об'єднала любов до високої поезії.

Цього разу «Рубікон» представив театралізовану композицію за творами Ліни Костенко. Водночас у виконанні Софії Костенко пролунали пісні «дівчини з леген-

ди», полтавки Марусі Чурай, яку в своїй однойменній поемі увічнила згадана поетеса-сучасниця.

Усі присутні, буквально затамувавши подих, переглянули також фрагменти з театралізованої версії цієї поеми.

Василь НЕЙЖМАК.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Сильніше за звуки сирен

Луцьк. Понад півтори сотні лучан попри рясний дощ і кілька повітряних тривог прийшли 9 березня до пам'ятника Тарасу Шевченку, щоб вшанувати 209-ту річницю від дня його народження.

Традиційно промовці говорили про значення творчості Кобзаря у становленні української нації, його роль у консолідації народу проти внутрішніх і зовнішніх ворогів. Наголошувалось, що його твори особливо актуальні зараз, коли Україна в кривавій битві з росією відстоює свою незалежність.

Як завжди в цей день звучали поетичні рядки пророка нації. Багато лучан принесли з собою твори Тараса Григоровича. Було відзначено власників найбільш раннього і найменшого за обсягом видання «Кобзарів», книги з найцікавішою історією, найстарішого учасника свята. На завершення заходу його учасники поклали квіти до пам'ятника поету, виконали гімн. Після цього було спільне фото на згадку.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волонтери отримують стипендії

Миколаїв. Програму підтримки волонтерів міста та регіону реалізує Ресурсний центр громадських ініціатив у партнерстві з Агенцією розвитку Миколаєва. В межах програми оберуть 100 переможців. Розмір стипендії становить 10 000 гривень, кошти будуть спрямовані на відновлення психічної стійкості та соціальної активності.

«Багато волонтерів в Миколаєві через війну та постійну залученість до благодійної допомоги втрапили роботу або власний

бізнес. При цьому вони працюють без перерви від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Допомогають іншим в умовах надзвичайної напруги та стресу, і цим наближають нас до Перемоги», — йдеться в повідомленні на сайті Миколаївської міської ради.

Олена ІВАШКО.

ЦИФРА

470 тисяч споживачів у Харкові та 50 тисяч в області залишилися 10 березня без світла через удари російських окупантів. Це Вовчанська, Золочівська та частково Дергачівська громади. Загалом 9 березня війська РФ били зі ствольної артилерії, РСЗВ, мінометів щонайменше по 12 населених пунктах Харківського, Чугувського та Куп'янського районів.

Вл. інф.

Допомагають самотнім літнім людям

Житомир. У рамках першого етапу гуманітарної ініціативи «Важливий кожен» мешканці області віком від 70 років отримали 20 тисяч комплексних продуктивних наборів.

Цей регіональний благодійний проект від БФ «Чисті серцем» та БФ «BGV Charity Fund» покликаний у передусім допомогти літнім

самотнім людям. Наразі продуктивні набори надійшли до 58 громад з усіх чотирьох районів Житомирщини.

Щоб підтримати якомога більшу кількість людей поважного віку, які потребують особливої уваги, благодійники також створили платформу «Важливий кожен», де представники бізнесу і всі небайдужі можуть долучитися до збору коштів і товарів для формування подальших партій продуктивних наборів для цієї категорії жителів регіону.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО

Школярі, студенти і Кобзар

У Сумах значно більше сотні школярів і студентів взяли участь у конкурсі «Я і Кобзар», організованому відділом молодіжної політики міськради.

Необхідно було підготувати відеоролик, де на тлі будівлі, твору мистецтва, знакового місця або чогось іншого, пов'язаного із Тарасом Шевченком, продекламувати якийсь із його творів. Загалом на суд журі було представлено 98 відеосюжетів. Частину з них відзняли авторські колективи — зокрема, майбутні журналісти із Сумського державного університету та члени дизайн-студії «ARTель moda».

Підсумки конкурсу підбили до річниці Кобзаря. За словами очільниці відділу молодіжної політики міськради Тетяни Сахнюк, «усі роботи справді круті, і найкращі серед них відібрати дуже важко». Переможців і учасників відзначили подяками та нагородили подарунками від спонсорів і меценатів.

Володимир ЧЕРНОВ.

Арве ХАНСЕН: росію треба судити в Гаазі вже зараз!

Як відомо, у Львові відбулася конференція *United for Justice* — «Об'єднані заради справедливості». Україна підписала з партнерами угоду про створення Міжнародного центру з переслідування злочинів агресії росії. Він має розпочати свою роботу в Гаазі влітку 2023 року. Представники різних країн об'єднують зусилля світу в питаннях притягнення до відповідальності росії за скоєні злочини в Україні. Але для судів потрібні докази. Про це наша розмова з норвежцем Арве Хансеном (на знімку).

Арве Хансен почав працювати в Норвезькому Гельсінському комітеті у січні 2022-го. Має ступінь доктора філософії з краєзнавства в Університеті Тромсе. Арве ретельно дослідив урбанізм, масовий протест і культуру опозиції в Україні, білорусі та росії, а також російсько-українську війну. Раніше десять років жив у Центрально-Східній Європі. Навчався у двох білоруських університетах — у Мінську, працював у посольстві Норвегії в Києві, а також у Мурманську й кілька років — в Україні. Арве каже, що Гельсінський комітет — це місце, де він може використати свої знання та досвід, щоб зробити внесок у край, який йому дуже подобається. Володіє російською, українською, білоруською, норвезькою та англійською мовами, також намагається розмовляти іспанською, польською та перською. У 2022 році як один із провідних знавців України в Норвегії видав книгу «Україна: Історія. Люди. Війна». Після Революції Гідності магістерська робота Арве «Відмінності української опозиції від опозиції білорусі і росії» переросла в дисертацію. Під час українського періоду свого життя Арве Хансен вів популярний відеоблог, де навчав усіх охочих норвезької мови. А нині це робить у Норвегії для українців — втікачів від війни.

3 Арве ми познайомились у січні 2014-го в Києві.

Арве Хансен розповідає (гарною українською мовою):

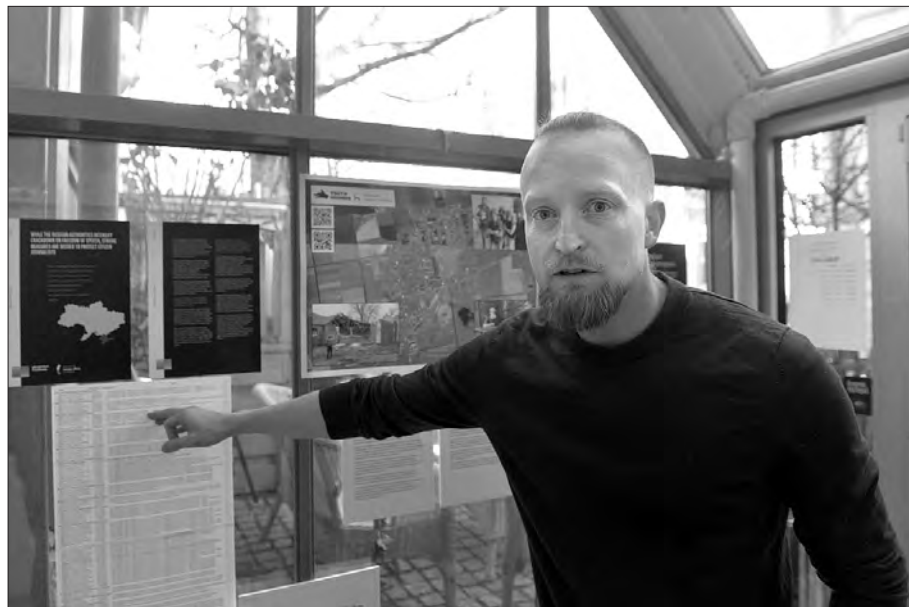
— Своє перебування на теренах колишнього СРСР я почав у білорусі 2006 року як студент — вивчав мову. Кожного року нас запрошували до посольства Норвегії в Києві на святкування Дня Конституції Норвегії — 17 травня, а також щоб ми відпочили. Я закохався в Київ і вирішив, що хотів би тут жити. І в 2011-му сталася така нагода — я працював півроку в посольстві Норвегії, намагався трохи вчити українську мову. Але потім мене направили до Мурманська, і там довелося пробути пару років. Я дуже сумував за Україною, бо там, на півночі росії, дуже холодно, їжа погана — фруктів-овочів небагато. До того ж у мене вже була дівчина, з якою я познайомився в Києві, й сумував за нею.

Потім 2013 року повернувся до України і хотів писати магістерську роботу про опозиції в росії, білорусі, Україні — порівняння їх діяльності. Але це було за півроку до Майдану. Я зрозумів для себе: буду писати про те, що відбувається зараз в Україні — про Революцію Гідності й сили, які її рухають; про різні міфи — східних і західних українців, що росія — братній народ, що всі люди в Україні — «нацики». Хотів пояснити, що Україна різноманітна й цікава. Написав магістерську роботу й одразу приступив до докторської. Бакалаврську, магістерську й докторську я писав при університеті в Тромсе — Арктичному університеті Норвегії, але магістерську й докторську я писав з Києва. Я писав тоді про те, як фізичний простір різних міст Києва, москви, Мінська впливає на протестні рухи. Кастричніцьку й Незалежності — в Мінську, Болотну — в Москві й, звісно, про Майдан Незалежності — в Києві.

Коли починалася революція, ми з колегами листувалися, шукали різні пісні. Була така тема між нами — Війна пісень. Наприклад, з українського боку — «Ніколи ми не будемо братами», з російського — «Ніколи ми не будемо братами, тому що ти моя сестра». російський музикознавець у передмові до книги написав, що діалог між культурами, хоч і образливий — але це все одно краще, ніж кулі й ракети. (Пізніше, 2019 року, Арве став співавтором книги «Війна пісень»: популярна музика і новітні російсько-українські відносини).

Наприкінці 2017-го я переїхав до Норвегії з дружиною Мариною — українкою з Боярки. Ми, до речі, одружилися за п'ять днів до Майдану — 16 листопада 2013 року. Поїхали до Львова після весілля, повернулись, і тут все почалося. Я був на Майдані з першого дня і до кінця.

Мені дуже гірко від того, що відбувалося на Майдані: розгін студентів, вбивства і далі агресія росії... Це така спіраль насилля — дедалі гірше й масштабніше. І, на жаль, світ не зміг це зупинити. Якщо би в 2014 році світ забив тривогу, чи ще раніше, коли 2008-го росія напала на Грузію, чи ще раніше, коли росія по-

чала війну в Чечні, то, можливо б, путін не насмілювався напасти на Україну. ...Санкції? Побачимо — чи дієві вони.

В січні 2022 року я починав свою діяльність у Гельсінському комітеті. Повинен був працювати з нашими партнерами в росії, Центральній Азії, білорусі, Україні. Але через місяць почалася масштабна війна, і мені сказали: потрібно працювати тільки з Україною. Я багато розказував про Україну в новинах, і через пару місяців мені знову сказали, що я повинен працювати в Центрі документації Гельсінського комітету Норвегії.

Ми документували воєнні злочини ще до 2008 року — те, що відбувалося в Чечні та в Грузії. Також у нас є партнери, які документують злочини в Україні з 2014 року.

Детальніше про документацію. Докази міжнародних злочинів складаються з отримання свідчень від безпосередніх свідків і посттраждалих; фото- та відеозйомки ймовірних місць злочинів, аналізу та систематизації доказів у базі даних, методу OSINT (розвідки на основі відкритих джерел), встановлення ймовірних підозрюваних, підготовки досьє про ймовірних виконавців воєнних злочинів.

Є багато людей і організацій, які документують воєнні злочини. Але вони користуються різними методами, й у них є різні системи. Вони не завжди мають деталізацію, яка потрібна для юридичних процесів. Тому ми з партнерами, комп'ютерними інженерами з організації CILRAP-Case Matrix Network, розробили одну систему, яка зветься Ай-Док. Усі докази тут структуровані, маєш змогу легко знайти різні дані, й цим можна користуватись у судових процесах. Періоди ми називаємо «ситуації». Є одна ситуація про Укра-

їну до 24 лютого 2022 року, ситуація після, окрема база про Чечню і так далі. Але в усіх базах є метадані. Це дуже складно — де, хто, як, яким чином, чому, хто бачив. Кожен доказ має свій файл, і кожна людина має свій профайл. Можна зробити посилення між цими доказами, ситуаціями, подіями, поєднати їх. Дуже важливо, що в системі можна побачити організаційні структури. Для звичайних судових процесів це не дуже важливо, але коли мова йде про воєнні злочини, то дуже суттєво знати: хто — командир, хто — підлеглий, місця перебування військових частин. Хто за це відповідає? Бо можуть бути злочинці-кати, можливо, їх уже вбили, але хтось відповідає за це — сержант, генерал, путін. І вони всі відповідають за злочини. В Україні у нас є партнерська організація Truth Hounds («Собаки правди»). Тільки з 2014 року до 24 лютого 2022-го вони провели більше 150 польових місій. Вони працювали і з Грузією, Вірменією, білоруссю. Також є коаліція з 30 організацій в Україні, яка називається «Україна. П'ята ранку». Всі вони працюють за нашою системою, і всі докази є в нашій базі. Наша поліція також користується нашою системою, щоб знати, які кримінальні справи вони можуть відкрити.

Наша робота дуже емка й величезна. У нас різні фінансові донори, але найбільший — це МЗС Норвегії.

В Україні також є інші організації, які займаються документуванням воєнних злочинів. Але, щоб когось судити, потрібен дуже високий рівень доказової бази. Восени 2022 року я поїхав Київською областю з нашими партнерами. Ми провели багато інтерв'ю з багатьма жертвами і свідками. Я бачив, як наші партнери працюють, вони дуже фахові. Але часто є така проблема — «документувальник» під час розмови може «заряджати» думки, тобто впливати у сло-

весний спосіб на співрозмовника, і тому їхні інтерв'ю можуть не приймати в суді. Під час документування просто скажи людині: «Говори, я слухаю». Це високий рівень, і ми можемо користуватись цією інформацією. Але коли тебе запитують: «А ти бачив, що він стріляв чи бив?» Це вже інше. Ось такі нюанси є в нашій роботі.

Нам потрібен трибунал зараз, щоб світова спільнота знала в деталях, що відбувається в Україні. Не потрібно чекати кінця війни.

Тому що нині можна знайти свідків, жертв, катів. З часом, навіть через рік, цих людей може не стати, можуть забутись деталі... Адвокати — захисники росіян — говоритимуть: «Раніше ти казав інше». Та й узагалі — у світі може щось змінитися. Пам'ятаємо епізод з фільму «Весілля в Малинівці», де один дід змінював шапку заложно від влади. Суд про катастрофу літака рейсу МН-17 тривав дев'ять років. Тільки про один літак!

Але зараз ми бачимо, що в міжнародній спільноті є прагнення займатись процесами над російськими воєнними злочинцями. Тому що в 2014 році й пізніше було інше враження: «а там росіяни й українці, а там «братні» народи, а там громадянська війна — самі розберуться».

Нарешті, на дев'ятому році війни, світ починає розуміти, що росія має дуже жорстоку армію, лиху й безжалюну. Не йдуть суди — росіяни не відчувають покарання. Аби вони провадилися, то, можливо, хочеться так думати, вони б трохи зупинились у своїй нелюдськості. Тому потрібно казати, що ми все бачимо, що ми вас усіх знайдемо.

На нашу думку, Україна зараз повинна не тільки просити зброю, а й вимагати початку судових процесів.

Розмовляв Олександр КЛИМЕНКО.

Сі Цзіньпін втретє очолив Китай

Сі Цзіньпіна переобрано на посаду голови КНР. Він став першим в історії новітнього Китаю головою, обраним на третій термін. Як передає агентство Xinhua, за це депутати Всекитайських зборів народних представників проголосували одностайно. Він також був переобраний на посаду голови Центральної військової ради.

Президент та голова КПК Сі Цзіньпін обіймає свою посаду з листопада 2012 року, в жовтні 2017-го його кандидатуру затвердили на другий п'ятирічний термін. У 2018-му до Конституції країни було внесено зміни, що виключають обмеження на кількість президентських термінів.

Ім'я Сі Цзіньпіна та його політичні ідеї минулого року внесли до статуту компартії Китаю — такої честі раніше були удостоєні вожді КНР Мао Цзедун та Ден Сяопін.

Фінляндія надасть додаткову фінансову допомогу

Фінляндія надасть Україні додаткові 29 мільйонів євро гуманітарної допомоги та підтримки співпраці з метою розвитку.

«Щоб полегшити страждання людей та допомогти Україні в розпал війни, Фінляндія виділить 15 мільйонів євро на гуманітарну допомогу та 14 мільйонів євро на співпрацю у галузі розвитку», — йдеться у повідомленні МЗС Фінляндії.

Ті, хто потрапив під санкції, залишаться і без грошей

Міжнародна група з блокування майна росіян, які потрапили під санкції (REPO), за рік роботи заморозила активи на понад 58 мільярдів доларів. Про це йдеться у спільній заяві учасників групи, опублікованій на сайті Міністерства фінансів США.

Група об'єднує зусилля щодо блокування активів між урядами США, Австралії, Великої Британії, Німеччини, Італії, Канади, Франції, Японії та Європейської комісії. Днями на зустрічі її представники домовилися подвоїти зусилля з пошуку активів, що потрапляють під санкції.

«Гарантуємо, що активи Центрального банку росії та Фонду національного добробуту росії в наших юрисдикціях залишаються заблокованими і не можуть використовуватись для підтримки військових зусиль росії. Арештована або заморожена розкішна нерухомість та інші активи, які належать, утримуються чи контролюються підсанкційними росіянами, оцінюються в багато мільярдів доларів», — йдеться у заяві.

Міжнародна цільова група щодо російських еліт, довірених осіб та олігархів була створена 17 березня 2022 року. Крім грошей на рахунках, група заморозила кілька яхт російських мільярдирів, їхні будинки та предмети мистецтва, що їм належать, повідомляє «Радіо Свобода».

Грузинська влада остаточно відмовилася від законопроекту про «іноагентів»

Парламент Грузії учора провів офіційну процедуру, яка «вбила» законопроект про «іноагентів», що спричинив масові протести. Про це повідомили грузинські ЗМІ.

10 березня грузинські депутати відхилили в другому читанні законопроект «Про прозорість іноземного впливу». Саме цей крок був необхідний для того, щоб ухвалений у першому читанні проект офіційно був знятий з розгляду.

Голосування відбулося попри те, що парламент мав не працювати протягом тижня через пошкодження будівлі внаслідок протестів.

На Буковину прибув евакуаційний потяг з Донецької області. Він довправив 15 осіб з інвалідністю та важкохворих. Організували евакуацію БФ «Лікарі без кордонів — Брюссель». Поселили переселенців в установах соціального захисту — психоневрологічних будинках-інтернатах, а декого з них доправили до закладів охорони здоров'я, *повідомляє наш власкор Сергій Сулима*

Фото прес-служби ОВА.

Відродження з попелу

Бородянка, як і Буча, Ірпінь, стала перешкодою для рашистів у просуванні до столиці та прийняла на себе перший удар. Безперервний гул: БМП, танки йшли вулицю нескінченною колоною і вдень, і вночі, розстрілюючи всі будівлі та автомобілі на своєму шляху, ракетні системи залпового вогню «Торнадо» та «Ураган» поливали селище металом. Але найстрашніше — авіанальоти.

Комерційний директор Олена Мартинюк.

Уже 26 лютого, на третій день повномасштабної війни, сталося пряме влучання ракети в будівлю підприємства ECO BASKET. Спалахнули швейна майстерня, бухгалтерія, склади... ECO BASKET горів три доби! Підприємство до війни виготовляло та успішно продавало оригінальну упаковку з букового шпону, зокрема на експорт до Ізраїлю, Іс-

панії, Німеччини, Польщі, Молдови, Чехії.

— Щойно Бородянку визволили та розмінували, ми кинулися додому, — розповідає директор компанії Анатолій Іваненко.

Побачити згарище на місці колись прибуткового підприємства і усвідомити, що справа твого життя в один момент зникла — це велике вип-

робування. Почали відновлюватись практично з нуля. Важко було психологічно, не вистачало обладнання, коштів, примішень. Починали з маленької кімнати три на три метри. Після кількох місяців простою змогли відновитись частково в іншому місці на правах оренди. Разом з друзями й колегами власноруч перебрали все згарище, змогли відновити станок для випалювання по дереву та клейову машину. Наново робили креслення, відновлювали по пам'яті лекала. Почали повертатись на роботу працівники, яких війна розкидала по світах. Столяр Анатолій Бурківський повернувся зі Словаччини, радіє, що підприємство відроджується з попелу.

Комерційний директор Олена Мартинюк показує готові вироби, виготовлені з чистого букового шпону. Кошики, декоративні корзини, плетені тарілки, форми з букового шпону, брендovu упаковку, яку замовляють країни Європи. «Постійний замовник з Іспанії підтримує підприємство з перших днів війни і закуповує нашу продукцію із вдячністю! Це наш невеличкий внесок у Перемогу».

Сергій КОВАЛЬЧУК.
Фото автора.

Столяр Анатолій Бурківський.

Юлія Цуруль виготовляє декоративні кошики.

Проект «Рейкобус» як альтернативу автомобільному пасажирському транспорту презентували в Кіровоградській ОВА

Реалізація проекту має забезпечити жителів громад Кіровоградської, а в розширеному варіанті — частково Вінницької, Миколаївської, Одеської та Черкаської областей сучасним регулярним надійним громадським транспортом для швидкого переміщення в межах вказаних областей. Таким транспортом може стати так званий рейковий автобус. Фактично — своєрідний залізничний пасажирський транспорт, який використовуватиме наявне залізничне сполучення для пасажирських перевезень, розповів один з ініціаторів ідеї, голова обласного об'єднання болгар «Нашите хора» Сергій Осадчий.

Неодноразово проведені за кілька останніх років опитування пересічних громадян у найвіддаленіших куточках області (Гайворон, Голованівськ, Вільшанка, Новоархангельск та інші) підтверджують, що труднощі з пасажирськими перевезеннями в межах області належать до найбільш актуальних проблем життєдіяльності її мешканців.

Ремонт та відбудова доріг — перспектива дуже дорога та тривала

Загальновідомо, що більш-менш якісне дорожнє полотно має ціну приблизно один мільйон євро за кілометр. Тобто для відбудови доріг у Кіровоградській області необхідно мати бюджет мінімум у 500–600 мільйонів євро. Навіть якщо такий бюджет буде виділено, то знадобиться 10 років на їхню відбудову. Тобто рейковий автобус — це потреба сучасності.

Це, по-перше, зручно, по-друге, доступно, по-третє, економічно обґрунтовано. А головне — залізниця вже є, її не треба знову будувати, лише здійснити час-

Запропоновано три варіанти

Передбачається, що до «Великого кільця» майбутнього маршруту рейкового автобуса протяжністю 783 кілометри мають увійти станції Вапнярка, Рудниця, Гайворон, Голованівськ, Підгородня, Помічна, Кропивницький, Знам'янка, ім. Т. Шевченка, Цвітково, Богачеве, Тальне, Христинівка (Умань), Зятківці, Вапнярка. До «Малого кільця» (600 кілометрів) — Гайворон, Голованівськ, Підгородня, Помічна, Кропивницький, Знам'янка, ім. Т. Шевченка, Цвітково, Богачеве, Тальне, Христинівка (Умань), Зятківці, Гайворон. «Лінійний маршрут з напівкільцем» (444 кілометри) — Голова-

ФАКТ

З 690 кілометрів ділянок десяти державних автомагістралей, які проходять територією області, 500 потребують капітального ремонту. До 80 відсотків доріг обласного та районного значення (таких в області майже 7000 кілометрів) — не в кращому стані.

Щоб дістатися з віддаленого села Гайворонської громади до обласної лікарні в Кропивницькому, потрібно подолати понад 230 кілометрів, на що знадобиться не менш як шість-сім годин, якщо задіяти приватний легковий транспорт, і до двох діб, якщо «пощастить» із громадським транспортом.

нівськ, Ємилівка, Йосипівка, Болеславчик, Підгородня, Бандурка, Помічна, Бобринець, Долинська (Тимково), Знам'янка, Кропивницький, Помічна.

За зразок для проекту ініціатори взяли наявну частково вузькоколіяку Житомир — Ольвіополь (нині Первомайськ Миколаївської області) протяжністю 465 кілометрів з «центром» технічного обслуговування в Гайвороні. А також проект, який було здійснено в Криму в 2011–2014 роках як маршрут рейкового автобуса «Білий ледь» між станціями Феодосія і Джанкой.

Основа є

Гармонійною частиною проекту як невід'ємна його складова має стати й наявна вузькоколія на ділянках Рудниця — Гайворон та Гайворон — Голованівськ загальною протяжністю 130 кілометрів. Центром обслуговування рейкобусів у рамках проекту може стати після реконструкції депо в Гайвороні, яке є центром обслуговування

локомотивів вузькоколіяної залізниці.

Можливий кошторис проекту може становити 100 мільйонів євро, враховуючи що «Укрзалізниця» має в наявності понад два десятки сучасних рейкобусів польського виробництва Pesa, більшість із яких не експлуатуються.

Сучасні рейкобуси також виготовляє вітчизняний виробник — Кроківський вагонобудівний завод. Два потяги цієї серії з листопада минулого року здійснюють пасажирські перевезення між Румунією і Україною.

Проект може бути реалізовано у три етапи за два роки, впевнені його розробники.

В обговоренні проекту взяли участь народні депутати Юрій Кузбит та Ігор Мурдїй, перший заступник начальника обласної військової адміністрації Павло Конопко, представники «Укрзалізниці» та профільних структурних підрозділів ОВА.

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

Фото надано автором.

За фахом — юрист, за покликанням — історик

Упродовж багатьох років українську бібліотеку краєзнавчої літератури поповнює новими розвідками та виданнями кандидат юридичних наук, суддя Північного апеляційного господарського суду Олександр Гаврилюк. Серед книжок, добре відомих читачеві, — «Тамтиські минулого козацької Лисянки», «Звитяга козацької Лисянки», «За волю України», «Лисянка — велич українського духу» та «Козацький літопис».

Знаний Олександр Гаврилюк і як автор телевізійного проекту, в рамках якого «Укртелефільмом» знято документальну стрічку — трилогію «Прогулянка з задоволенням і не без моралі» (кінорежисер — О. Бійма), що розповідає про козацтво Лисянщини. Стрічка на Всеукраїнському фестивалі телевізійних документальних фільмів і радіопрограм «Кобзар єднає Україну» у 2015-му в номінації «Тарасовими шляхами» посіла перше місце. У творчому доробку краєзнавця й інший фільм — «Повернення Богдана, або Ода «Маленькій Батьківщині».

Дослідженню Лисянки, невеличкого райцентру на Черкащині неподалік Чорного шляху, що розкинувся на території, де вже у VIII столітті до н. е. існувало поселення, та навколишніх сіл автор книжок присвячує сотні сторінок не випадково. Він звідси родом, тут коріння його пращурів і роки праці, як і багатьох історичних постатей — Михайла Хмельницького, батька гетьмана-державника, за версією Олександра Гаврилюка і самого великого Богдана. Звідси й рід Юрія Лисянського, легендарного навколосвітнього мореплавця, композитора Миколи Лисенка, драматурга Михайла Старицького, художника Івана Макушенка та його сина Олексія Макушенка, підполковника Армії УНР та інших творців української історії й української держави.

Розповідаючи про мальовниче містечко й людей, які віками боронили рідну землю від полчищ зайд, на славу тут господарювали й господарюють, Олександр Гаврилюк зазначає: «Свій внесок у розбудову української державності зробило не одне покоління лисянців: як козаків, так і селян, міщан, чумаків та священнослужителів. Академік Іван Крип'якевич писав, що «Лисянщина бере беззастанну участь у боротьбі, селянські повстання вибухають

все наново. Один за одним ідуть покоління народних бійців — діди батькам, батьки внукам передають до рук шаблю і з нею гасла визвольної боротьби». Серед тих, хто міцно тримав шаблю і гострив її в бою були і козаки окремого Лисянського полку на чолі з народним героєм Максимом Кривоносом, що воював під знаменами Богдана Хмельницького з червня 1648 року.

«У складі Корсунського та Білоцерківського полків лисянці брали участь у визначних боях доби Національно-визвольної війни Богдана Хмельницького — під Корсунем (травень 1648), Пилявцями (вересень 1648), в облозі Львова (жовтень 1648), під Зборовом (1649), Батогом (1653), у Жванці (1653) та інших боях», — каже краєзнавець.

Козацьке містечко та його мешканці були в центрі багатьох історичних подій, зокрема й гайдамацького руху, який тривав у 1734-му, 1750-му та 1768 році переростав у великі повстання проти сваволі й неправди. Разом з Уманню та Холодним Яром Лисянка стала символом боротьби за світлу українську долю, про неї писав і наш Геній — Тарас Шевченко.

Історія та звитяга Лисянки, що знайшла відгук у творчості багатьох письменників, художників і музикантів, надзвичайно багата і цікава. Олександр Гаврилюк з дитинства вслухався в легенди краю, цікавився долями славетних земляків. З роками його захоплення минувиною переросло у краєзнавчі дослідження. Навчання в Національній юридичній академії, робота в Департаменті правничих послуг Міністерства юстиції України, помічником судді судової колегії в цивільних справах Верховного Суду України, згодом на посаді судді першої та апеляційної інстанції виховали у дослідника

скрупульозність та відповідальність за кожне написане слово. Уміння працювати з фактами, аналізувати та узагальнювати їх дало змогу автору низки наукових, науково-популярних статей і краєзнавчих видань створити нову масштабну картину історії рідного краю. Олександр Гаврилюк детально виписує кожну сторінку біографії Лисянщини, яка, перебуваючи на перехресті історичних доріг і подій, була то одним із головних козацьких форпостів кінця XVI — початку XVIII століття, то зазнавала руйнувань і нападів, але, як каже краєзнавець, «щоразу відроджувалась, стверджуючи невмирущість української нації».

Досліджуючи козацьку добу, автор наводить багато фактів мужності і незламності мешканців Лисянщини. Він розповідає про те, як у березні 1679 року московські війська, щоб позбавитися поставленого турецьким урядом на гетьмана Юрія Хмельницького, вчинили напад на Лисянку з округою, переловили мирних мешканців і насильно переселили їх у межі московського царства. Виступивши проти окупантів, «лисянських людей зібралось вісімсот господарів і на Дніпрі дали бій компаніям, гвалтом прорвалися через Дніпро і пішли в Лисянку селитися».

«У книжці «Лисянка — велич українського духу» є чимало фактів лисянської звитяги під час Української національної революції 1917—1921 років і нас-

тупного періоду повстанської боротьби проти російських більшовиків-запроданців. Обраний у жовтні 1920 року Головним отаманом Холодного Яру Іван Гонта (Лютій-Лютненко) у своїх спогадах зазначав, що для них Холодний Яр розпочинався від Лисянки до Чигирини», — наголошує в передмові до видання доктор історичних наук, професор Володимир Сергійчук.

Іншу книжку Олександра Гаврилюка — ошатний повнокольоровий майже 500-сторінковий «Козацький літопис» — присвячено відродженню українського козацтва та діяльності його осередків на Черкащині. З 2003 року до лав громадських організацій області, створених на засадах патріотизму та збереження козацьких традицій, увійшли сотні людей — керівники установ, освітяни, митці, серед яких художник Віктор Крючков, директор підприємства Борис Марченко та інші. Олександр Гаврилюк, який і сам є одним із лідерів сучасного козацького руху, місяць за місяцем, рік за роком фіксує всі події, учасниками яких є його побратими по духу. Відновлення пам'яток вітчизняної історії, зокрема історико-етнографічного комплексу «Тарасова криниця», сприяння ініціативі оновлення й упорядкування районного музею, де в експозиції представлено і козацьку організацію, встановлення пам'ятника на честь Михайла Хмельницького та його сину — видатному гетьману України Богдану Хмельницькому, численні виховні заходи у школах і вищих навчальних закладах, наукові конференції, етнографічні експедиції, акція «Козацький прапор навколо світу» — далеко не повний перелік справ громадських активістів.

«Чергова книжка Олександра Гаврилюка про героїчне минуле і сьогодення Лисянки, щасливої у праці й правді, — це щеплина у створення великого Пантеону слави української мужності і звитяги», — наголошує Володимир Сергійчук.

Світлана ЧОРНА.

На знімку: краєзнавець, волонтер Олександр Гаврилюк.

Фото надано автором.

АРТ-ОБ'ЄКТ

Смертоносе залізо послужить життю

У Малині стартував творчий проект «На тім рушникові...», у рамках якого всіх охочих запрошують розмалювати гільзи та уламки снарядів вишиваними орнаментами.

Як розповіла директор Малинської районної благодійної організації «Захист дітей Чорнобиля» Людмила Штуль, ідея проекту — перетворити смертоносне заліз'язччя на символи перемоги краси над потворністю, добра над злом, життя над смертю. Саме тому для створення таких арт-об'єктів використовуватимуть орнаменти маминих і бабусиних рушників як старовинних і потужних оберегів. Усі очі можуть принести з дому вишитий рушник і намалювати його фрагменти на гільзах чи уламках снарядів. При цьому початківцям за потреби допоможуть художники, які вже долучилися та ще долучатимуться до проекту.

«Ми налаштовані якомога ширше виставляти публічно результат нашої праці, щоб підбадьорити втомлених війною українців, пропагувати українську ідею в світі», — розповіла Людмила Штуль. — А це плануємо продавати витвори, щоб рятувати наших воїнів. Те, що стріляло, тепер послужить життю».

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Житомир.
Фото зі сторінки «Малині — Захист дітей Чорнобиля» у Фейсбуці.

Бо йде війна...

Кошти, зібрані на будівництво храму, витрачають на допомогу військовим.

Мешканці мікрорайону «Соснівка» Шаргородської територіальної громади на Вінниччині ходять на роботу, мають родини, деяку хобібізнесу на побір'ї, домашнє господарство та ще й, мабуть, улюблені справи. Знаходять час на пошиття бронжилетів, розгрук, термобілизни та виготовлення маскувальних сіток для ЗСУ. Їх роботу організував протоієрей Василь Ваврик (на знімку) — священник храму Покрови Пресвятої Богородиці Православної церкви України у Шаргороді.

За згоди парафіян оплачує необхідні витрати коштами, зібраними на будівництво церкви, та благодійними внесками.

3 протоієреєм Василем Вавриком я познайомилась кілька років тому під час святкування, приурочених до Дня Незалежності України. Ми спілкувались зовсім трохи. Проте з того часу запам'яталась його добра і шира усмішка. А ще — очі... Лагідні і, на перший погляд, веселі та безтурботні. Втім, досить швидко усвідомлюєш, яка в них глибина мудрості і неабиякий життєвий досвід.

Того разу він здався мені дуже миролюбним і якимось домашнім.

«Саме такими повинні бути священники — людьми, поруч з якими почуватися спокійно, затишно та безпечно, як біля батька. Бо на те вони й «батюшки», — подумалося мені тоді. Я й уявити собі не могла священнослужителя Василя Ваврика, який приміряє

розгрук чи пояснює, як шити бронжилет...

«З чого все почалося? З війни і почалося», — священник усміхнувся. Але ця усмішка була геть не схожа на ту, довоєнну. Тепер у ній проглядалась смуток, печаль та скорбота.

Він став волонтером ще в 2014-му. І коли 24 лютого 2022 року рашистські агресори напали на нашу рідну землю, добре розумів ситуацію та знав, що буде необхідно допомагати захисникам.

Спочатку в приміщенні церкви нарізали смужки для маскувальних сіток.

Самотужки виготовляти такі сітки не мали можливості, оскільки приміщення було замале. Однак потім спало на думку, що це можна зробити в спортивному залі одного з навчальних за-

кладів. Директор школи дала згоду, і робота закипіла.

Виявилось, що ця, начебто елементарна, справа, не така вже й проста. Сітки на броню і для індивідуального захисту мали бути абсолютно різні. Є певні вимоги і до тканини, і до ниток.

За основу брали рибальські сітки. Надалі почали закуповувати спеціальні нитки та плести самостійно. Невдовзі зрозуміли, що роз-

грукки та бронжилети економніше шити самим, а не купувати. За бажанням вояків викройки доводилось періодично удосконалювати. Тож усе робили якісно і надійно, згідно з вимогами і порадами ЗСУ та запитаними наших захисників.

Окрім маскувальних сіток, бронжилетів і розгрук, задовольняли потреби в продуктах, взутті, раціях, медикаментах, формі, тепловізорах, біноклях, термобілизні, тактичних окулярах,

засобах гігієни. Навіть доводилось виготовляти буржуйки. Комусь було потрібно щось одне, іншим — усе разом. Люди приносили все необхідне. А на те, що купувалось, є чеки, щоб у будь-який час можна було відповідувати перед громадою.

У результаті, створили волонтерський центр і, що головне, залучили до благодійної діяльності дітей. Саме за їхньої активної участю та за підтримки небайдужих мешканців громади і міської ради було закуплено та передано на передову автомобіль.

Передусім виконували прохання воїнів з рідного мікрорайону. Далі той перелік поповнився прихожанами церкви з інших громад. А незабаром про центр і його діяльність дізнались військові з різних куточків України. Контактували через соціальні мережі, обмінювались номерами телефонів, адресами. Таким чином отримали повідомлення про необхідність ударного дрону і разом з католицькою та іудейською громадами і міською радою зібрали понад півмільйона гривень на його придбання.

«Люди у нас неймовірні — і дорослі, і малі, — продовжував священник. — Люди — то є справжнє багатство. Без їхньої доброї волі нічого б не було. Все роблять за власним бажанням на безоплатній основі. А у кожного ж робота, сім'я та ще й домашні справи. На відміну від благодійних

фондів, організацій та спілок, ніяких премій, зарплат і матеріальних відшкодувань не отримують. І не мають так званих волонтерських «корочок» та відповідних пільг. Але саме вони є справжніми волонтерами, на яких тримається волонтерський рух в Україні. І я безмежно вдячний усім, завдяки кому діє наш волонтерський центр і для кого справжній нагорода — це усвідомлення, що ми допомагаємо нашим визволителям наблизити довгоочікувану Перемогу».

Священник говорив спокійно, буденно... А я ніяк не могла зрозуміти, чому він робить те, що, начебто, не входить до його обов'язків? Чому не лише молилися за Україну, за наших бійців, за Перемогу, а ще й займається абсолютно мирськими справами?

...Повернувшись додому, я ледь не з порога почала шукати в «Гуглі» обов'язки священнослужителя, хоча була впевнена, що пошиття бронжилетів та розгрук туди точно не входить. Довго шукати не довелося, бо майже одразу натрапила на обов'язок, який цілком і повністю пояснює дії протоієрея Василя Ваврика — служити людям, який виконується ним сповна.

Інна ФРІДКІНА,
депутат Шаргородської міської ради
Вінницька область.
Фото надано автором.

Еней був парубок... інтерактивний!

ТОЧКА ЗОРУ

Учені довели, що українська мова є чи не найдавнішою серед багатьох мов у світі. Про це треба пам'ятати всім українцям.

Що ж стосується професійного оцінювання мов світу, то 1934 року українську було визнано третьою після фарси та французької, а 1991-го — знову третьою після італійської та іспанської за смисловим значенням та словниковим запасом. Тим часом усюди розрекламований російський «великий могучий язык» і першого, і другого разу не увійшов навіть до десятка кращих. Тож українцям є чим пишатися і є що зберігати від різних недоброзичливців.

Почитаймо наших класиків. Ось Іван Котляревський у славнозвісній «Енеїді» висловлює цілком сучасне переконання: «Любов к отчизні героїть, Там сила вража не устоїть». Справедливість цього міркування нині доводять на полях боїв проти москалів наші захисники. Понад двісті літ тому висловлено думку, а як вона нині по-сучасному звучить!

Або згадаймо іншого вельмишановного Івана, цього разу Франка, і його «Каменярів», яким було призначено «скалу сесю розбит». Колісь, вивчаючи цю поезію в школі, ми знали, що йшлося про уявну перепону, яка завжала нормального життя українців, а нині, перечитуючи твір, бачимо що Франкова «скала» — це та-таки хижачка росія, яка намагається перекрити нам шлях до Європи, тож нам цю хижачку конче треба перемогти!

А от у романі «Собор», який уперше побачив світ 1968 року, Олесь Гончар змалював неприкрашене життя мешканців приміської Зачіплянки, котрі разом з усім союзом начебто наближалися тоді до заповітної мети — комуністичного суспільства. Письменник талановито змалював досі приховану владою гірку правду простого люду. Саме за це автора розпинали ставленники комуністичного керівництва аж до розвалу срср, на уламках якого постала незалежна Україна. Своім виникненням вона довела правдивість твору Олесь Терентійовича.

Отже, згадано лише три українські твори — по одному на три останні століття. Постає запитання: а що саме подвигло згаданих письменників на створення цих шедеврів? Можна стверджувати, що головною спонукою цих українських патріотів було прагнення кров із носа висловити упосліджену правду, яку далеко не всяке керівництво любить, але народ підсвідомо хоче про неї знати щонайбільше. Звідки береться таке прагнення? Воно зароджується в неспокійних українських душах, а виштовхують з неспокійних душ назовні правду пані совість разом із мужністю. А талант письменників надає вистражданій правді потрібної форми. Саме тому в кожному з наведених прикладів відчувається тривожне биття небайдужих українських сердець. Отже, справжній письменник не здатний бути рабом. Тож недарма давньогрецький драматург і поет Еврипід писав: «Хоч яке дороге нам життя, проте ще дорожче усвідомлення правоти», яка не завжди подобається вельможному панству, — додамо від себе.

Пишімо й мовмо зрозуміло

Ми недарма зробили наголос на ролі совісті та мужності. Бо вони мають бути присутні не лише під час створення літературних шедеврів, а й у процесі розвитку саме мови. Якщо в недалекому минулому в Україні на кожному кроці відчувалося мовне ярмо, накинута на наш

ковуючи про освіченість народу, двічі у своїй статті вжив слово «діджиталізація», проте що воно означає, не пояснив. У моїх словниках, у тому числі й іноземних слів, такого виразу немає. Тож мій учений онук довго мені розтлумачував смисл цього слова, з чого я, зрештою, вивидив теж, на жаль, не надто зрозумілий загальові зміст — «пере-

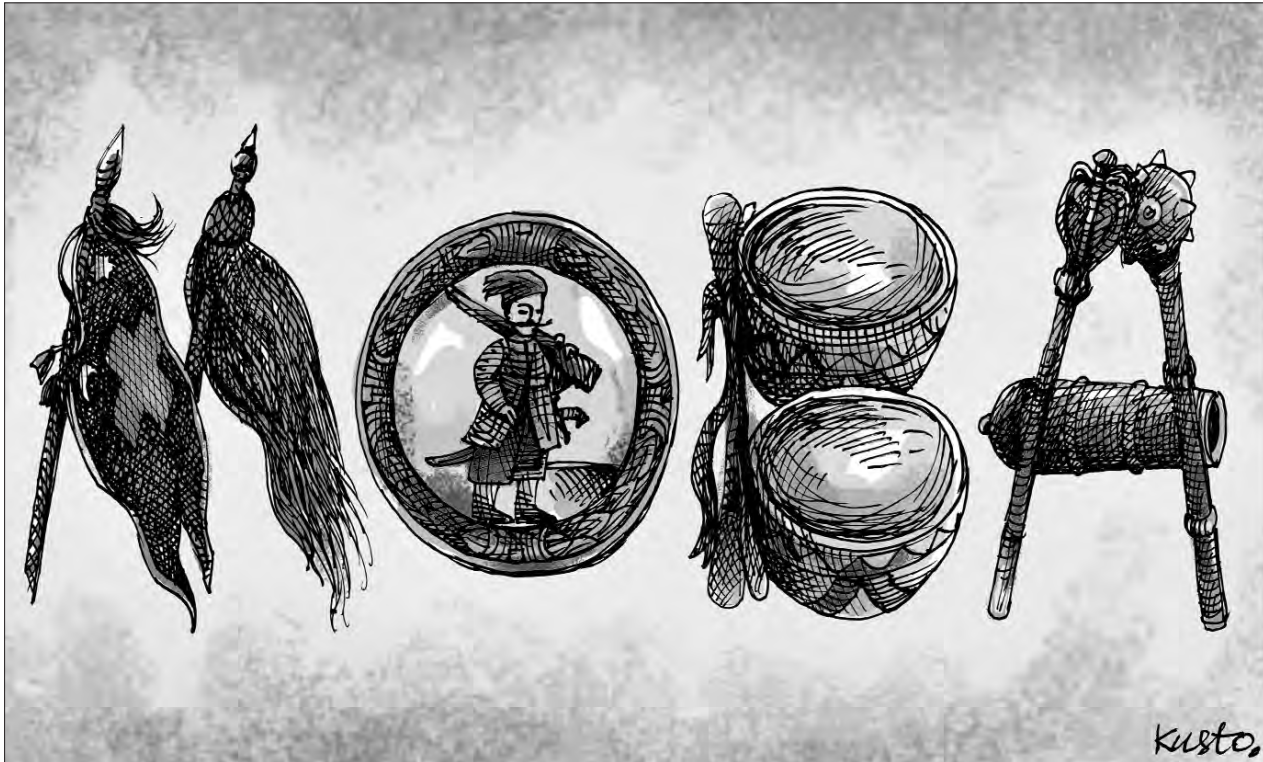
ція народів раші» ця приставка цілком доречно, як і в давно відомому слові «демобілізація».

Зупинімо увагу на ще одному реченні: «Активісти почали моніторити ситуацію». Читач розгублений: що означає «моніторити»? У перекладі з латини «монітор» означає «який застерігає». Словник В. Даля пояснює: слово походить від назви

неї те, без чого вона може цілком обійтися! Так ми навчимося поважати власну совість, здоровий глузд і здоровий смак!

У деяких містах, здебільшого серед молодих мешканців, набрало певного поширення слово «шопінг», що означає «похід за покупками». І вже чи не від нього в Україні виник новий вислів, до якого вплутали й відому марку авто. Річ ось про що: на Закарпатті віднедавна почали називати «джипінгом» мандрівки на авто до лісів задля відпочинку. Бажаючих із допомогою коліс влаштувати там привали стає щоразу більше. Тому серед лісників, які за службовими обов'язками дбають про розведення та охорону лісів, а заодно й диких тварин у пушах, поширене явище дістало негативну оцінку. Як на мене, це метке слівце «джипінг» приживеться не лише на Закарпатті, бо воно є доганою всім тим, хто гуркотить двигунами і смердить вихлопними газами та ще й смітить у борах, дібровах, пушах та пралісах.

А тепер про напівзабуте українське слівце «вертуда». Його згадують у добротному матеріалі, але так, що важко зрозуміти, що це за страва така загадкова? І тільки словник української мови в одинадцяти томах розтлумачив: вертуда — корж, заповнений начинкою і скручений трубою.

край царською та більшовицькою росією, то нині щоразу сильніше відчувається інший ухил — засилля іншомовних слів. Як усе це розуміти?

Що ж, можна погодитися, що в нас із вами часом виникає необхідність ужити якесь чужоземне слівце. У такому разі треба пояснювати, що воно означає. На жаль, цього правила не завжди дотримуються. Ось вам перший приклад. У Києві на проспекті Л. Курбаса встановлено рекламний щит, присвячений саме українській мові. Він гарно оформлений: жінка з дітьми, україночка у вишиванці й віночку. Ось її словесний ряд: «Українська — мова предків!» та «Українська — мова переможців!». А поміж цими патріотичними гаслами вміщено пояснення причини їхньої появи: «Всеукраїнський онлайн форум». Виникає заперечення: для чого до української, так гарно і цілком заслужено пошанованої мови, вліплено заморський вислів? Адже він тут геть недоречний! Тож спробуймо докопатися до суті. Так, слово «форум» походить від назви майдану у Стародавньому Римі, на якому відбувалися народні збори та ярмарки. А що означає «онлайн»? Цей вислів перекладається з англійської дослівно як «на лінії». Якщо його розшифрувати для мовлян, то він може відповідати нашому «спілкуванню через відстані», що у свою чергу можна замінити всім зрозумілими виразами «заочно», «дистанційно», «на відстані». Утім, це наше з моїм онуком Ярославом Ігоровичем тлумачення, бо у фахівців можуть бути й інші міркування. Що ж стосується конкретного рекламного щита, то на ньому поміж двома чудовими закликами цілком достатньо було б зазначити: «Всеукраїнське зібрання». Якщо б комусь це вдалося недостатнім, можна від цими словами вмістити ще й третє — «заочне». Принаймні наш варіант не викликає тимчасових запитань.

А тепер кілька прикладів із розрахованих на широкі кола читачів друкованих видань. Один академік поважно, як і належить ученому мужеві, розмір-

ведення інформації у цифрову форму». З цього казусу я зробив для себе невтішний висновок: тільки-но академіки світу все переведуть «у цифру», люди втраять можливість порозумітися між собою. Бо «цифра» — це одне, а «правда» — щось інше.

Останнім часом до нашої мови втлюшилося слівце «верифікувати». Наприклад: «Міністерство... верифікувало пошкодження 161 об'єкта». А це ще що за загадка? З'ясувалося, що слово походить від французької «верифікації», що означає «підтвердження в справжності». Виникає законне запитання: для чого до нашої солов'їної, здатної обходитися без подібної іноземщини, сунути ще й це слівце, яке тільки затуманює смисл сказаного чи записаного, якщо можна обійтися без нього, зазначивши: «Міністерство підтвердило виявлені пошкодження»? Це само стосується й латинського слова «індикатор» у вислові «індикатор вторгнення». Якийсь українець, що живе в селі і має справу з домашньою живністю, може подумати, що йдеться про нахабних індиків, що вторглися у чужі грядки. Проте з'ясувалося, що «індикатор» — це, по-нашому кажучи, лише звичайний «показчик». Виходить, що комусь бракує простих українських слів для нормального спілкування рідною мовою, тож замінює їх іноземщиною, яку, мабуть, вважає, наче осягнув достатньою мірою.

Заходилися наші доблесні війська повертати раніше загарбані рашистами рідні терени — і в певних колах поширився вираз: «Відбувається деокупація територій». Звідки він узявся? А просто до іноземного слова «окупація», яке означає «тимчасове захоплення» й давно прижилося у нашій мові, вчепили ще й іноземну приставку «де», і тепер воно має означати «повернення захоплених територій». Тим часом давно існує чудове слово «визволення»! Чим воно комусь не догодило? Якщо мало «визволення теренів», так є ж ще «вигнання, витурування ворогів, викидання їх за межі» тощо... А от у виразах «деімперіалізація росії» «деколоніза-

військового корабля, який, у свою чергу, запозичив свою назву від ящірки, що своєю появою попереджає про наближення крокодила. Що ж, Україна має свого «крокодила» — войовничу російську федерацію, тож застереження від її хижих дій потрібні й самій Україні, й усьому демократичному світові. Тому так і треба писати: «Активісти застерігають» або «вдалися до застереження», або «контролюють ситуацію».

А ось ще й такий текст: «Європа почала активну диверсифікацію». Такого виразу в моїх словниках немає. Тож почав добиратися до потаємного змісту через окремі частини слова. Ну, зрозуміло, що «диверсія» — це «підривна діяльність», а «версифікація» є безталанним римуванням віршів... Проте результат пошуків виявився цілком несподіваним: мій учений онук з'ясував, що диверсифікація означає «володіння фінансовими активами».

У різних за тематикою текстах почало часто фігурувати нове словечко «інфраструктура» — інколи як окремий термін, але здебільшого з уточнюючими словами: енергетична, культурна, військова, сільськогосподарська, критична, соціальна, газотранспортна тощо. З цього можна зробити висновок, що інфраструктура є дуже широким поняттям, охоплює буквально все створене на планеті розумом та руками людини — на відміну від матінки-природи. Усеосяжна інфраструктура витісняє природу за межі міст, селищ, сіл, шляхів та різних будівництв. Отже, коли змороному доповідачеві чи промовцеві бракує для завершення свого сказання снаги, він видає рясні слова: «Ох, ця інфраструктура!» — і всі розуміють аплодують. Було б доцільніше, якби, маючи на увазі це громіздке слово, щоразу замість його виголошення давати розшифровку тієї незначної часточки його, яку саме має на увазі промовець, то це допомагало б усім і кожному зрозуміти, про що саме йдеться.

Тож поглиблюймо свої знання з рідної мови і не суньмо до

ВИСНОВОК

Спостерігаємо за процесом засмічення рідної мови і хочеться нагадати, що без активного втручання совісті не лише проблему мови, а й будь-яку справу очікує невдача. Маймо це на увазі. Та й іспанський письменник зі світовим ім'ям Мігель де Сервантес півтисячоліття тому ось як висловився на близьку нам тему: «Є люди, котрим знання латини не завважає все-таки бути віслюками». А ми можемо ще й так помислити: це ж дуже добре, що ми, українці, маємо тісні зв'язки із Заходом, який нас у всьому підтримує... Тож і там чудово розуміють, що в кожного народу обов'язково є щось своє, найрідніше, недоторкане. І серед цих цінностей на першому місці — мова, яку треба оберегати від усіляких негарздів. Це саме стосується й української мови. Тому наше ставлення до цієї проблеми може бути тільки таке: стародавня та водночас мода українська мова, як і будь-яка інша жива мова, має приймати до свого лона лише ті слова, без яких вона не може нормально діяти, і позбуватися тих, що геть виийшли з ужитку. І ще треба завжди мати на увазі: українська мова, як і народ український, як і його невсипуща совість — невмирущі, бо завжди здатні постояти за себе.

Наостанок пропонуємо увазі читачів сучасну вставку до безсмертної «Енеїди» І. Котляревського:

*Тепер Еней убгавсь до раю,
Прислухавсь, як тут гомонять:
«Імплементуєм рекреантів,
Старпанів на інтерактивах,
Громади ідентифікуєм,
Та ще й донатити з наративами
До ювенальної превенції
У релокованих фейсбуках
В освітніх хаби інтегруєм!
Чат-ботами імперський*

*наративів
Комунікуємо в давайси... Вау!..»
— Ні, ми таких не знаєм слів,
— Промовив парубок моторний
І, з серцем брязнувши дверима,
Вернув у український світ.
Українцям всім цього ж бажаєм!*

Борис СИДОРЕНКО,
заслужений журналіст України.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Промислова зона проти заказника... Хто кого?

ЕКОСКАНДАЛ

Неподалік ландшафтного заказника «Васильківські Карпати» будуватимуть асфальтовий завод.

Як тільки не називають мальовничі урочища між древнім Васильківом і селом Велика Бугаївка Васильківської територіальної громади, що в Обухівському районі на Київщині! Це і «Казковий яр», і «Діденцеве провалля», і «Українська Ісландія»!

Сумнівне сусідство

Неймовірно живописна ярочно-балкова система зі стрімкими схилами, висота яких подекуди сягає кількадесят метрів, а на протилежному кінці села Велика Бугаївка переходить у заказник «Васильківські Карпати», схоже, стараннями безтурботних сучасників, може припинити своє існування. Якщо, звісно, їх не зупинять і не закличуть до порядку!

І хоч саме це урочище і не має природоохоронного статусу, зате заказник місцевого значення «Васильківські Карпати», що розташований у безпосередній близькості, суворо охороняється законом.

Тут, на схилах ярів, як свідчать довідники, збереглася типова типчакково-ковилова степова рослинність. На території «Казкового яру» розташовано мисливські угіддя Мисливсько-рибальського клубу «Васильківщина». Крім рідкісних рослин, там живуть лисиці, зайці, численні види птахів. Місцеві стверджують, що бачили навіть лосів.

Лякає те, що лише 260 метрів відділяють «Казковий яр» від майбутнього асфальтового заводу.

Хто не бачив цю надзвичайно гарну місцевість на яскравих світлинах, розкиданих по усядах Інтернету! Цей чарівний і мальовничий куточок вабить до себе художників, туристів. Сюди прямують весільні ескорти, щоб сфотографувати на згадку урочисті події на тлі величної, неповторної і недоторканої природи.

Хоча щодо недоторканості ми дещо перебільшили! Тепер, кажуть, поруч з урочищем виростає асфальтобетонний завод. Якщо повірити чуткам, то якось зовсім недоречно таке сусідство! З одного боку зелененькі пагорби й недоторкана природа, з іншого — завод з неодмінною кіптявою, чадом, димом, сажею й смородом!

Навряд чи жителі навколишніх сіл: Великої й Малої Бугаївки, Залізного, Борисів, Крушинки, Зеленого Бору, Гвоздова, Рославичів та, власне, й самого Василькова мріють про те, щоб, покинувшись уранці, вдосталь і на повні груди подихати... забрудненим повітрям!

Відтак ні для кого не секрет, що асфальтобетонний завод — це смог і кіптява, шкідливі викиди й небезпечні для життєдіяльності людей, тварин та екосистеми отруйні відходи!

Так стверджують місцеві жителі, які хоч трохи «у темі». На цьому наполягають і активісти, що об'єдналися у Фейсбуці у спільноту «А що ми залишимо після себе?».

Виникає запитання: чи довго думали чиновники й посадовці, наділені повноваженнями й довірою громади, спочатку одноставно голосуючи, а потім підписуючи папери, які наближають таке сумнівне сусідство?!

Годі емоцій! Хутчіш до перебігу подій!

Відомо, що власниця ділянки така собі директорка ТОВ «Капіталінвест-плюс», що зареєстроване десь у Запорізькій області, Гоара Фтоян. У листопаді 2022 року пані Фтоян звернулася із заявою до Васильківської міської ради за дозволом на розроблення де-

тального плану території. Воно б, може і нехай собі, коли б у тій заяві чорним по білому не значилося, мовляв, «просимо надати дозвіл на розроблення детального плану території... для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств... з метою зміни цільового призначення земельної ділянки, впорядкування прилеглих територій, розвитку інженерно-транспортної інфраструктури...».

Отже, мета очевидна: зміна цільового призначення земельної ділянки! Бетонний паркан, яким оточили ділянку, спільне зняття родючого шару ґрунту, заява власниці, уривок з якої ми процитували, більш ніж промовисто свідчать: землі, що за первісними документами мають сільськогосподарське призначення (так і в публічному геокадастрі записано!), комусь дуже кортить перетворити на промислову зону. А саме «... для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств. Код 11.03».

Уже 1 грудня 2022 року відбулося засідання постійної комісії з питань житлового та шляхового будівництва та архітектури, житлового-комунального господарства, благоустрою та реклами Васильківської міської ради, де доповідав начальник управління містобудування та архітектури Васильківської міської ради Орест Шамаєв.

Комісія розглянула заяву і всі четверо присутніх її членів проголосували за задоволення викладеного у заяві прохання шановної Гоари Фтоян.

Проте, як стало відомо, місцеві мешканці про будівниц-

тво майбутнього заводу дізналися в січні 2023 року, коли побачили шойно зведений паркан.

Тишком-нишком... Ані про «оприлюднення прийнятого рішення щодо розроблення детального плану території», а тим паче про «проведення громадських слухань по розгляду та узагальненню пропозицій громадськості до вищезазначеного проекту», як те вказано у Рішенні чотирнадцятої позачергової сесії восьмого скликання Васильківської міської ради від 02 грудня 2022 року, і як того вимагає закон, жодного слова.

Забули чиновники? Чи вирішили, що досить того, що пообіцяли! Та й, зрештою, хто

там перевірятиме, коли війна і мораторій! Тишком-нишком, не порадившись із громадою, а такі прийняли рішення «Про розроблення детального плану території земельної ділянки з кадастровим номером 3221480500:05:005:0073 в с. Велика Бугаївка Васильківської міської територіальної громади Обухівського району Київської області». Прийняли, хоч і знали, що громада проти!

Пояснили це просто. Згідно зі статтею 6 Господарського кодексу України «заборонено незаконне втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини...». Дуже зручно. Тепер все, що не на користь громаді, можна називати «незаконним втручанням».

Далі — більше! Для переконливості послалися ще й на Постанову Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану».

Маємо запитання. А що — постанова скасовує чи забороняє провести громадські обговорення та інформування мешканців? Чи потім будемо бити себе у груди, розмахувати руками: недодивилися, мовляв? Шановні! «Припинено на період воєнного стану» аж ніяк, на нашу скромну думку, не значить: роби, що хочеш! Війна, мовляв, все спливе! Не спливе. За все доведеться відповідати. А декому і за законами воєнного часу, на який вони посилаються!

Відтак 2 березня жителі громади села Велика Бугаївка та члени садівничих товариств звернулися до міського голови Василькова Наталії Баласинович та депутатів Васильківської міської ради з проханням «вжити всіх заходів, спрямованих на призупинення виконання рішення Васильківської міської ради від 2 грудня 2022 року на 14 сесії VIII скликання, та здійснення контролю й недопущення порушення законних прав мешканців громади, котрі категорично виступають проти затвердження детального плану території земельної ділянки з кадастровим номером 3221480500:05:005:0073 в селі Велика Бугаївка Васильківської міської громади».

Така сумна історія

І асфальтобетонний завод нібито не завадив би: робочі місця, інфраструктура, зарплати, дороги. З іншого боку — сморід, хвороби, шкода довкіллю. Та й навіщо той завод у такому мальовничому місці! Невже вам бракує забутих Богом непридатних та покинутих земель!

Добрий господар облаштував би готель, автомобільну

Фото з відкритих джерел.

Невже у когось підніметься рука на цю красу.

стоянку і зробив би ці живописні урочища місцем паломництва й відпочинку, яких — без перебільшення — у світі мало. Наше ж чиновництво нічого ліпше, як віддати природну перлину під асфальтовий завод, не придумало.

А чому б не розвивати асфальтовий бізнес там, де це не заважатиме життю людини! Якщо ж ми говоримо про казкові природні місцини, яких не так вже й багато залишилось, то чому б не подумати про кемпінги й табори, про місця для реабілітації військових, санаторії!

Уявіть, повернуться завтра бійці з посттравматичним синдромом, яким конче потрібна реабілітація. А ми їм що? Ласкаво просимо на асфальтовий завод!

Дуже хочеться помилятися, але виходить так, що люди, які за службовим обов'язком мали б стояти на сторожі інтересів громади, дотримуючись вимог законодавства, запліщують очі на те, що промислова зона буде розташована у безпосередній близькості від державного заказника місцевого значення «Васильківські Карпати». Сумно, що зараз вже багатьом, будемо відвертими, до тієї краси та природи байдуже! Все ближче до каньйонів підступають стихійні сміттєзвалища.

А що люди, які живуть поруч із скандальною місциною? Думаєте, пошумлять-порепетують та й заспокояться? Схоже, що ні! Ось новина зі сторінки вже згадуваної вище спільноти.

Петиція, що її розмістили небайдужі мешканці громади на Платформі електронної демократії, першого ж дня набрала понад 100 електронних підписів. А до кінця збору залишилося ще 86 днів (на 11.03).

Ось запис у Фейсбуці: «Люди, ви неймовірні!!! За кілька годин нам вдалося зібрати 100 електронних підписів до петиції «Про заборону будівництва промислового об'єкта — асфальтового заводу на околиці села Велика Бугаївка неподалік території, відомої як «Казковий яр»! Це наша маленька перемога! Разом ми сила!».

Сподіваємося, що такий результат стане пересторогою для посадовців, які не захочуть дослухатися до думки громади.

І насамкінець застереження. Пам'ятаймо, що для наших чиновників не буває нічого неможливого! Якщо у столиці історичні будівлі — пам'ятки архітектури й старовини — за одну ніч зникають, ніби їх тут не стояло, а поруч із залишками фундаменту Десятинної церкви — пуповини Київської Русі — звали тимчасовий МАФ, який у законний спосіб не так-то й просто було знести, можемо лиш уявити, що може бути тут — у глибинці — за нашої мовчазної згоди.

Віктор БОНДАР.

Фото спільноти «А що ми залишимо після себе?» в Фейсбуці.

РЕГІОН: РІВНЕНЩИНА

Зберегли енергетичну безпеку

Працівників енергетичної галузі Рівненщини відзначили державними нагородами. Їх вручили перший заступник голови Рівненської ОДА Сергій Подолін та заступник голови Людмила Шатковська.

«Ви зберегли енергетичну безпеку Рівненщини, дали можливість нашим людям користуватися електроенергією, а підприємствам — працювати. Так, було складно, були перебої. Але ми зуміли стабілізувати область. Окрема подяка за те, що усі медичні заклади області були забезпечені електроенергією», — звернувся до нагороджених Сергій Подолін.

Це п'ятеро працівників галузі, які цілодобово працювали над відновленням електропостачання Рівненщини, а також більше 40 кілометрів мереж відновили на Херсонщині, що дало можливість підключити 19 населених пунктів у Бериславському районі.

Так, орденом «За заслуги» III ступеня нагороджено начальника відділу Рівненського регіонального центру обслуговування мережі Західного територіального управління обслуговування мережі акціонерного товариства «Національна енергетична компанія «Укренерго» Андрія Ковальчука.

Медаль «За працю і звитягу» отримали: майстер служби АТ «Рівнеобленерго» Олександр Гродський, начальник служби АТ «Рівнеобленерго» Олександр Левчук, провідний інженер відділу Західного територіального управління мережі Дирекції експлуатації та розвитку мережі АТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» Олександр Ткач, електромонтер служби АТ «Рівнеобленерго» Вадим Яремчук (на знімку в центрі).

Олександр ПОЛІЩУК.
Фото прес-служби РОВА.

Татові нагороди

Виготовила 3... печива

Копії численних татових нагород, яких він був удостоєний за службу в далекому, але такому небезпечному і тривожному Афганістані, виготовила донечка Тетяна своєму вено — голові Боремельської територіальної громади Дубенського району Віктору Кореню. Щоправда, копії ці оригінальні, бо мають статус прямиків. Ось так довкола сімейних цінностей переплелися мужність та військний подвиг тата і кондитерський талант його донечки.

У пам'ять про загиблого чоловіка

Валентина Богданець із Вішніці Дубенського району — дружина загиблого на війні Героя Олега Богданця — в пам'ять про коханого чоловіка разом зі своєю донькою Яриною постійно допомагає нашим захисникам, в тому числі — пораненим у госпіталях. Ось і нещодавно вдова передала на потреби військових 50 тисяч гривень.

Олег Богданець народився в Млинові, згодом мешкав у Вішніці. Наш земляк загинув на Миколаївщині 20 березня 2022 року — в перші місяці російсько-української війни.

Віталій ТАРАСЮК.
Млинів.

Завтра минає 160 років від дня народження Володимира ВЕРНАДСЬКОГО (1863—1945) — вченого-енциклопедиста, мислителя, основоположника вчення про біосферу, ноосферу та космізм, одного із засновників Української академії наук

Оголошено переможців конкурсу «Художній переклад» програми Євросоюзу «Креативна Європа». Серед них п'ять українських видавництв — «Астролябія», «Каламар», «Видавництво Анетти Антоненко», Центр юдаїки та Yakaboo Publishing

«Знак кольору»

Виставка живопису Антона Ковача стала явищем у мистецькому житті Закарпаття

Є щось символічне у відкритті вернісажу саме в перший день березня і переході цього талановитого майстра від реалістичного до абстрактного напрямку в живописі. У природі починається яр-весна, а в його творчості, як засвідчують виставлені твори, оновлюється стиль. І саме весняні мотиви-квіти найбільше притягують погляд. Сам автор каже: «Дорогу до абстракції я почав з натюр-морту».

Отже, у найпрестижнішому для митців місті Ужгорода, Закарпатському художньому музеї імені Йосифа Бокшая, у всіх його просторих залах триває експозиція робіт заслуженого художника України Антона Ковача «Знак кольору». Підзаголовок до назви — «Мистецтво в часи війни стає прихистком або ж творить нові сцени».

На вернісаж прийшло багато поціновувачів Ковачової творчості. А Шевченківський лауреат, народний художник України Володимир Микита сказав, що ця виставка — явище в мистецькому житті краю.

Як зізнається автор, експозицію він готував до свого 60-річчя. Вона мала відкритися торік у квітні. Але війна завдала митцєві

Антон Ковач на виставці своїх творів.

великого душевного болю. Тож зважився прийти до глядача лише тепер.

Нинішня виставка — це серія із 49 живописних робіт абстрактного напрямку, де основну роль бере на себе колір. Антон Ковач вважає, що абстрактний живопис дає розвивати формальні якості, не звертається до розповідальності сюжету. Адже абстракціонізм передбачає відмову

від зображення реальних речей і форм.

До речі, нинішня виставка напередодні демонструвалася в Мукачеві в Угорському домі Міхая Мункачі — до неї лише додалися картини із більш традиційним реалістичним живописом у жанрі пейзажу, які зайняли один зал у Бокшаєвому музеї. Це шість форматів два на півтора метра. Їхні назви у

час війни навіюють спокій і спонукають до роздумів — «Невицьке. Вечоріє», «Ужгородський мотив», «Осінь. Жупанат», «Старовинна вуличка»...

Виходячи з назви «Знак кольору», Ковач, оперуючи барвою як засобом живопису, намагався донести до глядача через емоції та асоціативність основний зміст картин. В одному випадку вбачається викорис-

тання орнаментних мотивів, які своїми ритмами, графічними елементами набувають зовсім іншого сенсу, ніж у традиційних вишивках і килимарстві.

Друга частина робіт пов'язана з передчуттям війни. Невипадково постала ця серія, яку продовжував творити у другій половині минулого року.

Виставка складається також із яскравих натюр-мортів, де через контрастні поєднання автор доносить своє розуміння вимог сучасного мистецтва. Це прості мотиви, в яких вдається досягнути максимального звучання кольору, навіть враховуючи певні традиції закарпатських живописців минулого.

«Для мене поняття традиції — це постійний пошук і розвиток, але зі збереженням основних рис відомої закарпатської школи живопису», — каже Антон Ковач.

Як завідувач кафедри Закарпатської академії мистецтв він усвідомлює відповідальність своєї місії і перед студентами, котрі шукають себе на широкому полі творчості. На відкритті вернісажу було багато молоді.

— Я йшов не легким шляхом сподобатися глядачам традиційним уяв-

ленням про місію мистецтва, а спробував знайти нову дорогу, яка творить нові сенси — особливо в часи війни, — каже Ковач. — Тому ці слова і стали лейтмотивом на афіші виставки.

Паралельно в залах Закарпатського музею народної архітектури і побуту триває виставка вісьмох художників під назвою «Чорний лютий». Її куратор — Антон Ковач. Там виставлені по дві картини, автори яких основним обрали чорний колір і приурочили експозицію до річниці війни. Звідси й назва...

Виставка «Знак кольору» починає жити своїм життям і набувати доброго мистецького розголосу, бо вже у квітні буде розгорнута у львівській галереї «Pro-art».

Від себе додам: виставка «Знак кольору» навіє відчуття душевної рівноваги. Мимоволі внутрішньо відчуваєш, що нинішня весна буде останньою у протиставі світла з птьмою, що українці таки здолають напастника, здобудуть Перемогу й доможуться миру на своїй землі. Бо таке у твою свідомість навіюють картини Антона Ковача — художника з потужною мистецькою силою, що спрямована на творення і несе в собі віру в погожий завтрашній ранок.

Василь НИТКА.

Ужгород.

Фото автора.

Леся із Сьомаків

У селі Сьомаки Луцького району зберігається рідкісний портрет Лесі Українки (на знімку). Він уже 52 роки прикрашає Будинку культури села, що неподалік обласного центру.

Тутешня жителька Марія Прус розповідає, що виконаний олійними фарбами портрет поетеси у повний зріст у 1971 році створив художник А. Костенко. Він приїхав у Сьомаки виготовити наочність для колгоспу, а оскільки колгосп був імені Лесі Українки, то намалював і її портрет. Тоді саме відзначали 100-літній ювілей поетеси.

Робота великого формату і не пасувала до стендів про соціалістичне змагання. Тож її розмістили в Будинку культури. Тоді його директором була Віра Котлярчук, якій зараз уже 84 роки. Вона радіє, що вдалося зберегти унікальну картину. Бо в 1990-х роках, коли колгосп розпайовували, а потім ліквідували, охочих придбати її не бракувало. Давали й великі на той час гроші, але картину зберегли для села. Тепер вона — його гордість.

Напередодні 152-ї річниці з дня народження Лесі Українки у Сьомаки приїхали студенти Волин-

ського фахового коледжу культури та мистецтв імені Ігоря Стравінського. Вони показали театралізоване дійство «Леся, театр, листи...». Це уривки з драматичних творів Лесі: «Одержимої», «Блакитної троянди», «В катакомбах», «Осінньої казки», «Камінного господаря», «Кассандри».

«Картина виконана надзвичайно майстерно, видно почерк професіонала. Вдало підібрані фарби. Робота виписана в реалістичній манері. Леся Українка ніби жива і хоче нам про щось дуже важливе розповісти. Велика подяка людям, які попри всі життєві бурі зуміли зберегти це мистецьке полотно», — каже голова Волинської обласної організації Національної спілки художників України Володимир Марчук.

Сподіваємося, що унікальний портрет поетеси з часом хоч на кілька днів завітає і в село Колодязне в літературно-меморіальний музей Лесі Українки, де жила і творила наша велика землячка.

Микола ЯКИМЕНКО.

Луцьк.

Фото з ТВ «Суспільне Луцьк».

Театри відчинили двері

Одразу три міські театри Кривого Рогу на Дніпропетровщині відчинили свої двері для глядачів.

Крім театру ім. Т. Шевченка, театру музично-пластичних мистецтв «Академія руху» та лялькового, також запрацювали всі 46 міських бібліотек та 3D-відеогалерея.

Як розповіли в міськраді, у минулому році лялькарі підготували три прем'єрні дитячі вистави, провели 48 виїзних вистав для майже трьох тисяч дітей-переселенців, на новорічні свята дали 34 вистави для тридцяти тисяч дітей пільгових категорій.

Керівник театру Світлана Михайлова наголосила, що з перших днів війни колектив приєднався до міського волонтерського руху і став осередком гуманітарної допомоги: «Працівники долучилися до приготування м'ясних консервів та гарячих обідів для захисників, виготовлення нош, балаклав та наручних пов'язок. Плетуть маскувальні сітки, перераховують особисті кошти на підтримку ЗСУ».

Нові театральні постановки підготували й колективи театрів ім. Т. Шевченка та «Академія руху».

«Усі вистави даються із суворим дотриманням правил безпеки. Передбачається одночасне перебування людей у приміщенні в кількості, не більшій за число місць в укриттях, що облаштовані у кожному театрі; дітям відвідувати театр дозволяється лише у супроводі дорослих; перед підняттям завіси проводиться інструктаж на випадок оголошення повітряної тривоги, а коли лунає сигнал тривоги, вистава зупиняється і дорослі супроводжують дітей до укриття», — зазначив голова ради оборони міста Олександр Вілкул.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпропетровська область.

ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ

щодо продажу активів АТ АКБ «АРКАДА»

Номер лоту:	Коротка назва лоту/номер кредитного договору:	GL3N022578	Права вимоги за кредитним договором № 80945, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.
GL3N022573	Права вимоги за кредитним договором № 80971, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.	GL3N022579	Права вимоги за кредитним договором № 86006, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.
GL3N022574	Права вимоги за кредитним договором № 80047, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.	GL3N022580	Права вимоги за кредитним договором № 82947, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.
GL3N022575	Права вимоги за кредитним договором № 86564, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.	GL3N022581	Права вимоги за кредитним договором № 86764, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.
GL3N022576	Права вимоги за кредитним договором № 78733, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.	GL3N022582	Права вимоги за кредитним договором № 87055, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.
GL3N022577	Права вимоги за кредитним договором № А84483, укладеним з фізичною особою, із забезпеченням.		

Сьогодні на всій території України хмарно з проясненнями, дощитиме. Температура повітря вдень переважно 8—10 градусів тепла, у Криму — до +15, у східних областях — до +13. Уночі переважно 3—5 градусів тепла. Вітер південно-східний, 7—12 м/с

■ **1884.** Народився Порфирій Батюк — український композитор. ■ **1895.** Народився Василь Чучупак — військовий і громадський діяч часів Української революції, головний отаман Холодноярської Республіки. ■ **1917.** Народився Степан Пап — український релігійний і громадський діяч, історик, один з організаторів Пласту на Закарпатті. ■ **1988.** Звернення Української Гельсінської спілки до української та світової громадськості. Зазначалося про посилення діяльності УГС, вибір і склад керівних органів та закордонне представництво. У зв'язку з виїздом за кордон Миколи Руденка головою спілки призначено Левка Лук'яненка, який ще перебував на засланні.

СПОРТ

Вітчизняні федерації звернулися до МОК

Спільне Звернення до МОК із вимогою залишити в силі недопуск росіян і білорусів до міжнародних турнірів підписали українські федерації з олімпійських видів спорту.

«У результаті обговорення зазначеного питання національні федерації з олімпійських видів спорту підписали Звернення до Міжнародного олімпійського комітету з вимогою залишити чинну рекомендацію Виконкому Міжнародного олімпійського комітету від 28.02.2022 про недопуск спортсменів росії і білорусі до міжнародних змагань».

Гості врятувалися на останніх хвиликах

Футбол. Ліга Європи. 1/8 фіналу. Перший матч. 9 березня. «Шахтар» (Україна, Донецьк) — «Фейєноорд» (Нідерланди, Роттердам). 1:1. Голи: Ракицький, 79, Буляуде, 88.

«Шахтар»: Трубін, Тейлор, Матвієнко, Ракицький, Топалов, Степаненко, Зубков (Швед, 77), Бондаренко (Назарина, 90), Судаков (Петряк, 90), Крисків (Джурасек, 63), Траоре (Келсі, 63). **Тренер** — Ігор Йовічевич.

«Фейєноорд»: Велленройтер, Педерсен (Траунер, 57), Гертрейда, Ганцко, Гартман, Вілфер, Кекчю, Шиманський (Ділросун, 72), Джаганбагш (Буляуде, 86), Гіменес, Ідріссі (Пайшао, 72). **Тренер** — Арне Слот.

Рефері — Іван Кружляк (Словаччина).

Варшава (Польща). Стадіон імені маршала Юзефа Пілсудського.

Перший тайм особливо жвавим не назвеш, була досить обмежена гра без моментів. А от одразу після перерви нідерландці почали діяти рішучіше. Вони з близької відстані кілька разів атакували ворота «гірників», але вивручили Турбін.

Гострота в діях команд була присутня й надалі. Зрештою «Шахтар», заманивши гостей до пастки, після флангової передачі зліва відкрив рахунок. Досвідчений оборонець Ракицький підключився до атаки. Набігши на ближній кут воротарського майданчика, він навіть не потилицею, а шиєю переpravив м'яч у дальній кут над руками воротаря, котрий вистрибнув.

Залишалося зіграти не так уже й багато часу. Однак утримати переможний рахунок донецчани, на жаль, не змогли. За дві хвилини до завершення основного часу «Фейєноорд» встановив рівновагу. Свіжий Більяуде, котрий вийшов на заміну, головою вразив ціль на протиході після передачі Пайшао.

Обидві команди тактично вивірено провели матч, не поспішаючи форсувати події. А справжно та захопливу драму розіграли наприкінці поединку. Господарі не створили великої кількості голевих моментів, але зуміли забити тоді, коли зустріч наблизилась до завершальної стадії. У «Фейєноорда» шансів забити було трохи більше, однак йому довелося рятуватися. І зробити це він зміг лише останньою миттю.

Отже, є передумови, що за тиждень у Роттердамі продовження боротьби за вихід до чвертьфіналу буде не менш гострим і цікавим.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Рашисти змінили тактику ракетних атак

ФРОНТ

Британська розвідка зазначає, що 9 березня 2023 року росія провела хвилю зі щонайменше 80 ударів великої дальності по об'єктах критичної інфраструктури України. Під час атаки РФ застосувала крилаті ракети, ракети ППО класу «земля-земля», іранські безпілотні літальні апарати одностороннього ураження, а також незвично велику кількість гіперзвукових балістичних ракет повітряного базування.

Це була перша велика хвиля дальніх ударів з 16 лютого 2023-го і, найімовірніше, одна з найбільших з грудня 2022 року. Українські офіційні особи повідомили про щонайменше 11 загиблих цивільних.

«Інтервал між хвилями ударів, імовірно, зростає, тому що нині росії необхідно накопичити критичну масу нещодавно вироблених ракет безпосередньо в промисловості, перш ніж вона зможе організувати достатньо потужний удар, щоб надійно придушити українську протиповітряну оборону», — йдеться в огляді МО Британії.

Той ракетний удар рашистів відрізняється часом та активним використанням ракет «Кинджал» та Х-22. Цього ра-

зу РФ використала нову тактику. Перед тим була понад двотижнева тиша, під час якої ворог, вочевидь, накопичував відповідні запаси. Згідно з даними Командування Повітряних сил України 9 березня росіяни випустили 81 ракету різних типів та вісім дронів Shahed.

Кількість крилатих ракет у пуску становила 48 одиниць, з яких 34 було знищено, що становить 70%. Зазначалося, що всі ракети Х-59 та Х-31П не досягли своєї цілі завдяки організованій протидії Сил оборони. Також відмінувало чотири дрони-камікадзе.

Водночас збиття Х-22, Х-47 «Кинджал» та зенітних ракет з комплексу С-300 залишається

Борітеся — поборете!

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

неможливим наявними в ЗСУ засобами. Цього разу країна-терорист здійснила одночасний пуск шести «Кинджалів», що є, за словами експертів, украї нетиповим, бо раніше йшлося про одиничні пуски.

Аналітики зазначають і про нетиповий час, об-

раний противником для удару. Мовляв, раніше абсолютна більшість ракетних атак (окрім 16 лютого) відбувалася у світлу пору доби. Цілком імовірно, що тепер саме нічні атаки можуть стати для рашистів основними. Оглядачі Defanse Express наголо-

шують: нічне використання крилатих ракет типу Х-101 має свою особливість, пов'язану з меншою точністю наведення — один з чотирьох компонентів системи навігації цієї ракети в темну пору доби фактично не працює.

Ольга ВІТЕР.

ОГОЛОШЕННЯ

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

Відповідно до рішення Правління Національного банку України від 07.03.2023 № 89-рш виконавчою дирекцією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі - Фонд) прийнято рішення від 07.03.2023 №277, згідно з яким розпочато процедуру ліквідації ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "АЙБОКС БАНК" (далі - АТ "АЙБОКС БАНК") строком на три роки з 08.03.2023 по 07.03.2026 включно, призначено уповноваженою особою Фонду та делеговано повноваження ліквідатора АТ "АЙБОКС БАНК" Федорченку А.В. строком на три роки з 08.03.2023 по 07.03.2026 включно. Реквізити АТ "АЙБОКС БАНК": код банку (МФО): 322302, ідентифікаційний код юридичної особи відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: 21570492, місцезнаходження: 03150, м. Київ, вул. Ділова, будинок 9-А.

Реєстр акцептованих вимог кредиторів АТ "АЙБОКС БАНК" формуватиметься на підставі балансів даних в розмірі залишків на рахунках контрагентів станом на дату запровадження процедури ліквідації АТ "АЙБОКС БАНК". Кредиторам АТ "АЙБОКС БАНК" необхідно подати заяву або листа (підписаних власноруч або із застосуванням КЕП) із зазначенням реквізитів кредитора як отримувача коштів (його поточний рахунок та код, найменування та код його банку) (далі - Заява) у паперовому вигляді на адреси АТ "АЙБОКС БАНК" або в електронному вигляді на електронну адресу IBOXB_creditor@fg.gov.ua. Заяви кредиторів прийматимуться протягом терміну здійснення ліквідаційної процедури АТ "АЙБОКС БАНК", але не пізніше 45 днів до планової дати складання ліквідаційного балансу АТ "АЙБОКС БАНК". Про планову дату складання ліквідаційного балансу АТ "АЙБОКС БАНК" та кінцеву дату приймання заяв від кредиторів буде повідомлено додатково на веб-сайті Фонду не пізніше ніж за 60 днів до планової дати складання ліквідаційного балансу АТ "АЙБОКС БАНК".

Довідкова інформація: 0 800 105 800. www.fg.gov.ua.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

Відповідно до рішення Правління Національного банку України від 07.03.2023 № 90-рш виконавчою дирекцією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі - Фонд) прийнято рішення від 07.03.2023 №276, згідно з яким розпочато процедуру ліквідації АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "БАНК ФОРВАРД" (далі - АТ "БАНК ФОРВАРД") строком на три роки з 08.03.2023 по 07.03.2026 включно, призначено уповноваженою особою Фонду та делеговано повноваження ліквідатора АТ "БАНК ФОРВАРД" Міхну С.С. строком на три роки з 08.03.2023 по 07.03.2026 включно. Реквізити АТ "БАНК ФОРВАРД": код банку (МФО): 380418, ідентифікаційний код юридичної особи відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: 34186061, місцезнаходження: 01032, м. Київ, вул. Саксаганського, будинок 105.

Реєстр акцептованих вимог кредиторів АТ "БАНК ФОРВАРД" формуватиметься на підставі балансів даних в розмірі залишків на рахунках контрагентів станом на дату запровадження процедури ліквідації АТ "БАНК ФОРВАРД". Кредиторам АТ "БАНК ФОРВАРД" необхідно подати заяву або листа (підписаних власноруч або із застосуванням КЕП) із зазначенням реквізитів кредитора як отримувача коштів (його поточний рахунок та код, найменування та код його банку) (далі - Заява) у паперовому вигляді на адреси АТ "БАНК ФОРВАРД" або в електронному вигляді на електронну адресу FORWARDB_creditor@fg.gov.ua. Заяви кредиторів прийматимуться протягом терміну здійснення ліквідаційної процедури АТ "БАНК ФОРВАРД", але не пізніше 45 днів до планової дати складання ліквідаційного балансу АТ "БАНК ФОРВАРД". Про планову дату складання ліквідаційного балансу АТ "БАНК ФОРВАРД" та кінцеву дату приймання заяв від кредиторів буде повідомлено додатково на веб-сайті Фонду не пізніше ніж за 60 днів до планової дати складання ліквідаційного балансу АТ "БАНК ФОРВАРД".

З 13.03.2023 Фонд здійснюватиме виплати гарантованих сум відшкодування вкладникам АТ "БАНК ФОРВАРД" за договорами банківського вкладу незалежно від закінчення строку їхньої дії та за договорами банківського рахунку. Для отримання коштів вкладники АТ "БАНК ФОРВАРД" з 13.03.2023 можуть звертатись до відділень будь-якого із банків-агентів Фонду: АТ "КРЕДОБАНК", АТ "ПРАВЕКС БАНК", АБ "УКРГАЗБАНК", АТ "ПУМБ", АТ "ТАСКОМБАНК", АТ "ІДЕЯ БАНК", АБ "ПІВДЕННИЙ", АТ КБ "ПРИВАТБАНК", АТ "УНІВЕРСАЛ БАНК", АТ "БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ", ПАТ "КБ "АКОРДБАНК", АТ "ОЩАДБАНК". Перелік документів, які необхідно пред'явити у банку-агенті для отримання гарантованої суми відшкодування, розміщено на офіційному вебсайті Фонду.

Довідкова інформація: 0 800 105 800. www.fg.gov.ua.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 40 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 35 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 40000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 89455

Видавець —
Державне підприємство
«Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
відділ реклами — 453-44-56 (факс);

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama1@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

Над номером працювали: Наталя ФІЛІПЧУК, Алла ДОДАТКО.

В.о. головного редактора Сергій ДЕМСЬКИЙ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

